
Zbornik za umetnostno zgodovino

Archives d'histoire de l'art

Art History Journal

Izhaja od / Publié depuis / Published Since 1921

Nova vrsta / Nouvelle série / New Series LVII–LVIII

Ljubljana 2021–2022

ZBORNİK ZA UMETNOSTNO ZGODOVINO N.S. LVII–LVIII/2021–2022

Izdalo in založilo / Published by

SLOVENSKO UMETNOSTNOZGODOVINSKO DRUŠTVO, LJUBLJANA
C/O FILOZOFSKA FAKULTETA UNIVERZE V LJUBLJANI
ODDELEK ZA UMETNOSTNO ZGODOVINO, AŠKERČEVA 2
SI – 1101 LJUBLJANA, SLOVENIJA

Uredniški odbor / Editorial Board

KATRA MEKE, glavna in odgovorna urednica / Editor in Chief
SAMO ŠTEFANAC, urednik tekoče številke / Editor of the Current Volume
NEŽA ČEBRON LIPOVEC, NATAŠA IVANOVIČ, MATEJ KLEMENČIČ,
FRANCI LAZARINI, HELENA SERAŽIN, KATARINA ŠMID, SAMO ŠTEFANAC

Mednarodni svetovalni odbor / International Advisory Board

LINDA BOREAN, FRANCESCO CAGLIOTI, NINA KUDIŠ, VLADIMIR MARKOVIČ,
INGEBORG SCHEMPER SPARHOLZ, CARL BRANDON STREHLKE

Tehnična urednica / Production Editor

SARA TURK MAROLT

Lektoriranje / Language Editing

NIKO HUDELJA (NEMŠČINA), KATJA KRIŽNIK JERAJ (SLOVENŠČINA),
JOSH ROCCHIO (ANGLEŠČINA)

Prevajalci povzetkov in sinopsisov / Translators for Summaries and Abstracts

MAJA LOZAR ŠTAMCAR, SAMO ŠTEFANAC, KATJA URŠIČ

Oblikovanje in postavitve / Design and Typesetting

STUDIOBOTAS

Tisk / Printing

TISKARNA KNJIGOVEZNICA RADOVLJICA

Naklada / Number of Copies Printed

300 IZVODOV

Indeksirano v / Indexed by

BHA, FRANCIS

© SLOVENSKO UMETNOSTNOZGODOVINSKO DRUŠTVO, 2022

ZA AVTORSKE PRAVICE REPRODUKCIJ ODGOVARJAJO AVTORJI OBJAVLJENIH
PRISPEVKOV.

ISSN 0351-224X

ZBORNİK ZA UMETNOSTNO ZGODOVINO IZHAJA OB FINANČNI PODPORI
JAVNE AGENCIJE ZA RAZISKOVALNO DEJAVNOST REPUBLIKE SLOVENIJE

Kazalo / Contents

JANEZ HÖFLER	
Zbornik za umetnostno zgodovino – prvih sto let	11
<hr/>	
RAZPRAVE IN ČLANKI / ESSAYS AND ARTICLES	
<hr/>	
KATARINA ŠMID	
Heracles and Alcestis in the Tomb in Šempeter. An Atticising Provincial Relief <i>Herakles in Alkestida na šempetrski grobnici.</i> <i>Aticizirajoči provincialni relief</i>	19
<hr/>	
GUIDO TIGLER	
Un Sansone del Maestro di Artù <i>Upodobitev Samsona »Arturjevega mojstra«</i>	33
<hr/>	
RENATA NOVAK KLEMENČIČ	
Nekaj novih izhodišč za rekonstrukcijo kopske romanske stolnice <i>Reconsidering the Reconstruction of the Romanesque Cathedral in Koper</i>	45
<hr/>	
SARA TURK MAROLT	
Izgubljene, pozabljene in novo odkrite srednjeveške stenske poslikave iz nekdanje cerkve in samostana sv. Frančiška v Kopru <i>Perduti, dimenticati e recentemente scoperti: gli affreschi medievali della chiesa e del convento di San Francesco a Capodistria</i>	61
<hr/>	
ANABELLE KRIŽNAR	
Avtorstvo stenskih poslikav, pripisanih Janezu Aquili, na osnovi materialne karakterizacije ometov in slikarskih tehnik <i>Authorship of Wall Paintings Attributed to Johannes Aquila on the Basis of Material Characterization of Plasters and Painting Techniques</i>	83

GAŠPER CERKOVNIK

Srednjeveška fragmenta Živega križa in Pohoda sv. Treh kraljev 95
v Topolšici: novoodkrito delo t. i. vojvodske delavnice
*Medieval Fragments of the Living Cross and Procession
of the Magi in Topolšica: a New Work by So-called "Ducal Workshop"*

MOJCA JENKO

Lepa Sočutna s Starih Svetih gorà nad Podsredo 107
v luči novejših spoznanj
*Das schöne Vesperbild von Stare Svete gore nad Podsredo
im Licht neuer Erkenntnisse*

KATARINA RICHTER

Poslikava starejše beljaške slikarske delavnice v cerkvi 121
sv. Doroteje v Žabnicah (Camporosso in Valcanale)
*Die Fresken der Älteren Villacher Werkstatt in der Kirche
der Heiligen Dorothea in Žabnice (Camporosso in Valcanale)*

NATAŠA GOLOB

Magister Briccius Preprost de Cilia in njegove knjige 137
Magister Briccius Preprost de Cilia and his Books

MIJA OTER GORENČIČ

Epitaf Jurija Ravbarja. Razrešena uganka nagrobne freske 155
s konca 15. stoletja v stiški cerkvi
*Georg Rauber's Epitaph. The Mystery of the Late 15th-Century
Painted Epitaph in the Stična Cistercian Church Solved*

ALESSANDRO QUINZI

Correggio, Schongauer e i dipinti per la Cappella Del Bono 169
Correggio, Schongauer in slike za kapelo Del Bono

UROŠ LUBEJ

Slikar Joannes Almenak (Antwerpen ?, ok. 1640/45–po 1684) 181
The Painter Joannes Almenak
(Antwerpen ?, ca. 1640/45 – after 1684)

ENRICO LUCCHESI

Un disegno americano di Pietro Liberi per il duomo di Lubiana 199
Risba Pietra Liberi za ljubljansko stolnico v Ameriki

MONIKA OSVALD

Giovanni Pacassi starejši († 1697) in veliki oltar v Marijini cerkvi 211
na Sveti Gori pri Gorici (pred 1686)
Giovanni Pacassi il Vecchio († 1697) e l'altar maggiore
nel Santuario mariano di Monte Santo di Gorizia (prima del 1686)

STEFANO ALOISI

Considerazioni su di alcune sculture in Friuli 225
ascritte a Giovanni Bonazza
Razmišljanja o nekaterih skulpturah v Furlaniji,
pripisanih Giovanniju Bonazzi

PAOLO GOI

Per Bernardo Tabacco 239
Predlog za Bernarda Tabacca

BLAŽ KORPNIK

Nekaj novosti o kiparju Gregorju Božiču 253
New Findings on the Sculptor Gregor Božič

METODA KEMPERL

Kanoniška hiša Ciril-Methodov trg 6 in arhitekt Candido Zulliani 267
The Chapterhouse at Ciril-Methodov Trg 6 and the Architect Candido
Zulliani

POLONA VIDMAR
Portret Franca Antona grofa Schrattenbacha (1712–1783) 287
v Oaxaci
*The Portrait of Franz Anton Count Schrattenbach (1712–1783)
in Oaxaca*

MARJETA CIGLENEČKI
Avguštin Stegenšek – fotograf 303
Avguštin Stegenšek – Photographer

FRANCI LAZARINI
Nekdanje evangeličansko župnišče v Radljah ob Dravi – 323
neznano zgodnje delo Otta Bartninga
*Former Evangelical Parson's House in Radlje ob Dravi –
Unknown Early Work by Otto Bartning*

KATJA MAHNIČ
Steletovo poročilo o varstvu spomenikov v prvem Zborniku 337
za umetnostno zgodovino
*Stelè's Report on Monument Protection in the First Volume
of Zbornik za umetnostno zgodovino*

MAJA LOZAR ŠTAMCAR
Mladi Gojmir Anton Kos in srednjeevropsko oblikovanje 351
pohištva v drugem in tretjem desetletju dvajsetega stoletja
*The Formative Years of Gojmir Anton Kos and the Central
European Furniture Design Developments of the 1910s and 1920s*

LUCA CABURLOTTO
La Slovenia nei manifesti del Museo nazionale collezione 369
Salce di Treviso
Slovenija na plakatih zbirke Salce v Museo nazionale v Trevisu

---

ŠPELA GROŠELJ

Hagija Sofija – model za klasične osmanske in sodobne
turške mošeje? Primer nove mošeje na trgu Taksim

389

*Hagia Sophia as Model for the Classical Ottoman
and a Possible Model for Contemporary Turkish Mosques?
An Example of the New Mosque on the Taksim Square*

Magister Briccius Preprost de Cilia in njegove knjige

NATAŠA GOLOB

»V zimskem semestru 1476/1477 (dunajske Artistične fakultete) naletimo na izjemno zanimivega moža, ki ga sedanja literatura že uvršča v kroge humanistov: Brikcij Preprost de Cilia ... Brikcij, Pergerjev sobojevnik za humanizem¹ tvori skupaj z Bernardom Pergerjem in Nikolajem iz Novega mesta ... tako rekoč ‚slovensko‘ triado in sezname njihovih predavanj, ki so zapisani v univerzitetnih dokumentih, povedo, da jih smemo upoštevati kot humanistična. Brikcij je poleg konzervativnejših vsebin predaval tudi *Rhetorica ad Herrenium* in Cicera [...]«¹ – Wagendorferjeva študija je skrbna analiza pisav dekanov, ki so v univerzitetne akte vpisovali vse dolžne podatke, med drugim tudi vsebine predavanj, ki so jih profesorji morali predložiti vsako leto do 1. septembra. Dunajska artistska fakulteta je menda edina med evropskimi, kjer so tako podrobno popisovali dogajanje in te spise tudi hranili. Ob nekaj izjemah so jih pisali dekani sami, lastnoročno, ne pisarji ali notarji. Vsak vpis na začetku semestra praviloma obsega nekaj strani, je malone na dan natančno datiran, saj je bil zapisan neposredno po zasedanju fakultetnega zbora, tako da je v več pogledih zakladnica avtentičnih podatkov. Vpisi nudijo dovolj gradiva za utemeljena spoznanja o uveljavljanju (italijanske) humanistike v intelektualnem jedru Dunaja; med temi so na prvem mestu sicer vsebine, besedila, ob tem pa je pisava, ki se je odmaknila od (nemških) gotskih pisav in je bila s svojimi po italijanski humanistiki oblikovanimi črkami izraz osebnega stališča. Za raziskovanje humanistične rasti na severni strani alpskega loka je artistska fakulteta kaj prikladna ustanova, ker je s svojo usmerjenostjo v filozofske, literarne in filološke vsebine tesno povezana z italijanskimi krogi.

---

¹ Martin WAGENDORFER, *Universitätsakten anders gelesen. Kulturtransfer, Transformation und die Humanistica nördlich der Alpen, Change in Medieval and Renaissance Scripts and Manuscripts. Proceedings of the 19th Colloquium of the Comité international de paléographie latine* (Berlin, 16–18 September 2015, edd. Martin Schubert – Eef Overgaauw), Turnhout 2019 (Bibliologia, 50), pp. 197–238, spec. pp. 214–215. Njihova imena so – tako kot je običajno v srednjem veku – zapisana v različnih oblikah, gre predvsem za razlike glede na popolne navedbe v uradnih spisih in druge, ki so zapisane za manj formalne ali vsaj od življenjskih okoliščin odvisne oblike.

Omenjeni trije dunajski profesorji, Brikcij Preprost, Bernard Perger in Nikolaj iz Novega mesta,² so imeli glede na svoje pedagoške obveznosti in glede na dekanske vloge statusno pomembno vlogo, ker bi lahko ali pa so prek predavanj širili humanistične misli. Njihov sodobnik Tomaž Prelokar iz Celja je deloval v krogu Maksimilijanovih učiteljev in je bržkone po tej poti prispeval k cesarjevi naklonjenosti do humanizma. O življenju in delu Brikcija Preprosta († 29. 11. 1505) je najbolj celovito in tehtno poglavje zapisal Primož Simoniti, ki ga je kot intelektualca umestil v okoliščine javnega življenja na Dunaju, posebej na artistični in teološki fakulteti, tudi na dvoru, ter ga prvi predstavil kot polnokrvnega moža s hrbtenico. V dolgih letih svojega profesorskega dela na univerzi in kot kanonik pri sv. Štefanu, mislec, čigar obzorja so segala daleč v italijanske humanistične kroge, je imel večje število knjig, ki jih je s testamentom zapustil Ramungovi ustanovi, ki jo je upravljal.³

V oporoki zapisane besede *libros meos omnes, qui mei sunt* se nedvomno nanašajo na knjige v njegovi osebni lasti. Ne vemo, koliko knjig je zares imel, v nekaterih zapuščinskih dokumentih iz zadnje tretjine 15. stoletja, ki navajajo knjižna darila knjižnici artistične fakultete, pa je najti celo več kot sto naslovov.⁴

Simoniti je zapisal, da so bili Perger, Nikolaj iz Novega mesta in Brikcij Preprost med redkimi predavatelji, ki so uporabljali in analizirali antične avtorje, četudi so predavanja morala spoštovati študijski program in zato so bržkone služila izboljšavi latinščine: »Domnevajo, da je bilo branje teh tekstov omejeno na jezikovno in stilistično razlago, kajti namen teh predavanj je bil še dolgo zgolj učiti dober latinski slog in usposobiti sholarje za korektno izražanje in pisanje.«⁵ Kot knjigi iz Brikcijeve posesti je imenoval dva na Dunaju hranjena rokopisa (Cod. 3147 in 3250) ter rokopis iz Benetk (Marcianus VI, Cod. 151), navedel pa je tudi tiskani slovar, ki je

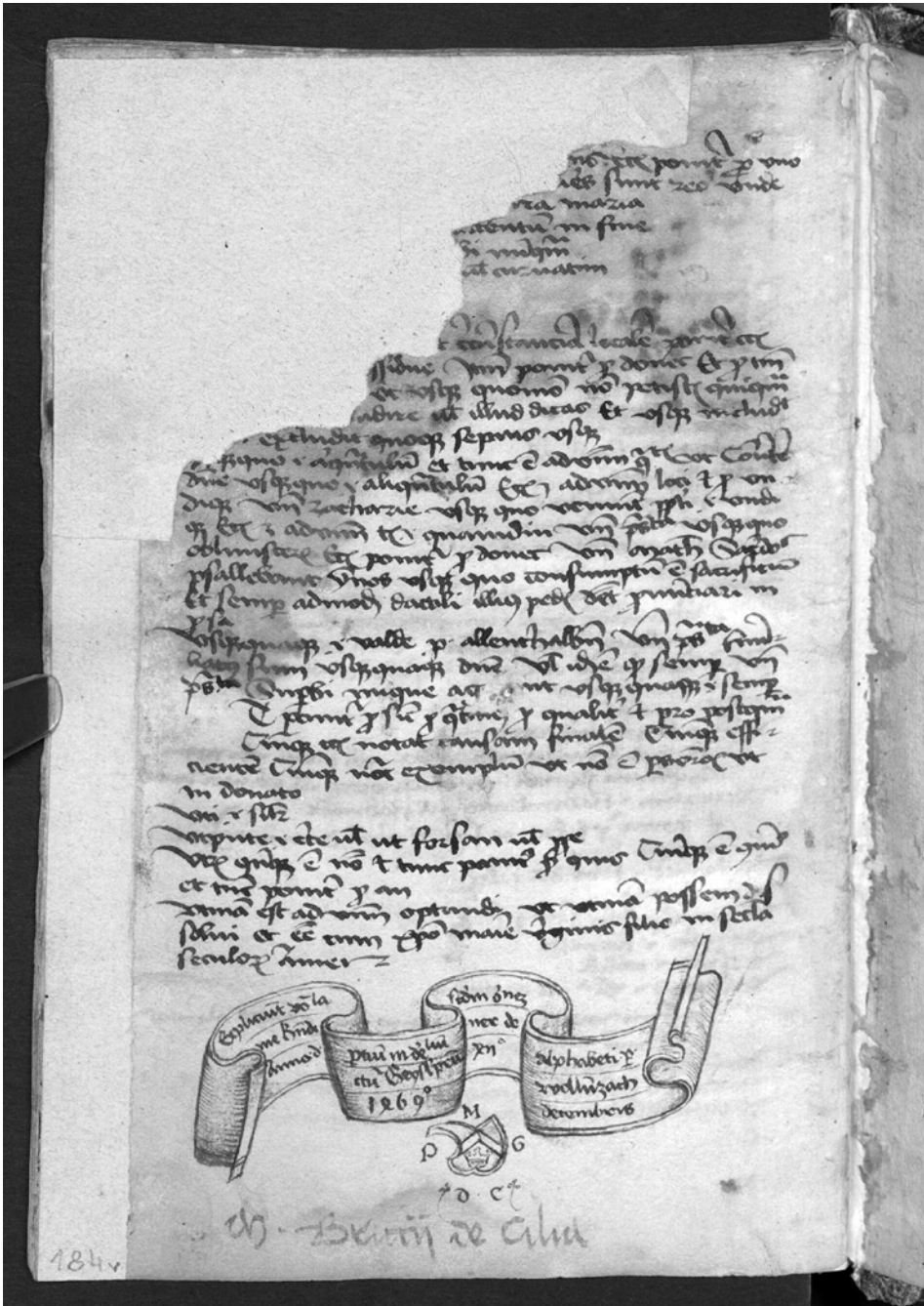
² Gl. Primož SIMONITI, *Humanizem na Slovenskem in slovenski humanisti do srede XVI. stoletja*, Ljubljana 1979; na p. 141 omenja, da je Nikolaj iz Novega mesta – sicer Nicolaus Bernitz de Rudolfsward – v aktih večinoma naveden brez priimka.

³ Brikcij Preprost († 29. 11. 1505); Karl SCHRAUF, *Die Stiftsbrieve der an der k. k. Universität Wien bestehenden Stipendien-Stiftungen*, Wien 1895, pp. 230; SIMONITI 1979, cit. n. 2, pp. 129–130. Zadevno mesto se glasi: *Quod si meis testamentiis spes erit huiusmodi ordinationis, libros meos omnes, qui mei sunt, servent pro liberaria dictorum stipendiatorum.*

⁴ Johannes Ramung je z oporoko, datirano 4. 12. 1493, volil – glede na napisane naslove – najmanj 159 knjižnih enot, a nekatera dela so v več volumnih in prav tako je bilo pod enim knjižnim naslovom nedvomno več spisov, kot sporoča naslov prvega ali najboljšejšega besedila. Njegovo volilo glede knjig navaja: Theodor GOTTLIEB, *Mittelalterliche Bibliothekskataloge Österreichs*, 1, Wien, 1915. Na pp. 498–501 so navedeni naslovi volumnov oz. sklicne vsebine, ki so razdeljene v več sklopov: *in grammatica* (4), *in poesi et arte oratoria* (25), *in artibus ceteris* (23), *in iure civili* (15), *consilia* (6), *in iure canonico* (21), *in theologia* (47), *sermones* (18).

⁵ SIMONITI 1979, cit. n. 2, p. 142.

2. Dunaj, ÖNB, Cod. 3250, fol. 184v: kolofon je napisan na traku okoli grba, pod njim pa je slabo viden podpis M. Briccij de Cilia

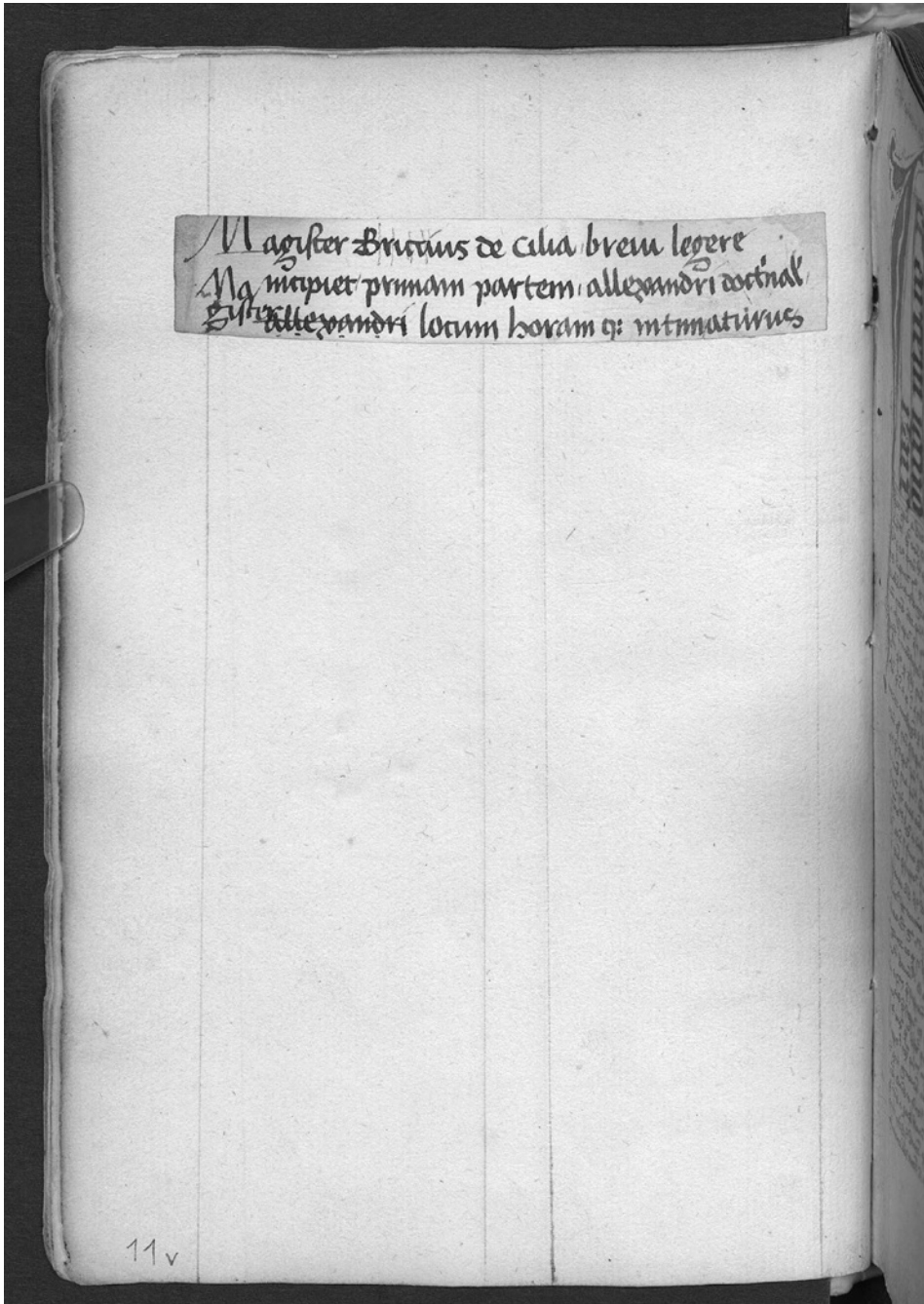
v osnovi latinski in so ob latinskih besedah natisnjene nemške besede, ki prevajajo geslo (Ink. 1.E.8).⁶

Res je nesporni dokaz Brikcijevega lastništva podpis ali signatura v posamezni knjižni enoti; poleg teh štirih je najti še nekaj knjig z njegovim ekslibrisom.⁷ V knjige se je podpisoval v dveh oblikah: na spodnjem prostem robu prvega lista z besedilom je napisal *P. G.*, pod dokončanim besedilom na koncu knjige pa *M. Briccij de Cilia*, a obeh lastniških zaznamkov ni zapisal v vsako knjigo. V vseh meni znanih primerih je uporabljal slabo, sivo tinto, črke so v vseh knjigah približno enake velikosti. Kot da bi v vse vpisal svoje ime ali inicialke ob istem času in z enakimi potezami, črke niso ne višje ne manjše, vselej so enake oblike. Ni mogoče vedeti, kdaj se je za tako zaznamovanje lastništva odločil. To bi se lahko zgodilo v poznih letih, ko je prevzel naloge, izhajajoče iz Ramungovega testamenta, saj je to ustanovo poslej upravljal v njegovem in svojem imenu. Podpisi lastnika sicer niso nikoli bili brezpogojno varovalo pred odtujitvami knjig, so pa vendarle imeli vlogo opozorila in pri Brikciju so vpisi bržčas povezani z odločitvijo, da tej ustanovi tudi sam zapusti svoje knjige. Zato je pomemben podatek na zadnjem foliju *Dekretalij* Gregorja IX. (Ink. 6.A.9, fol. 150r): *M. Briccij de Cilia sed dabitur stipendij Ramung Bibliothecae* (sl. 1). Med signaturami v njegovih knjigah je najti zaenkrat nerazločljivo zaporedje inicial *P M G D C* na napisnem traku, ki obdaja grbovni ščitek v rokopisu Cod. 3250 (fol. 184v) in so del kolofona iz leta 1469 (sl. 2). Ni mogoče trditi, da bi inicialke pomenile *Per Magister De Cilia*, lahko bi bile okrajšava osebne devise. – Vsekakor je zgoraj navedeni in doslej veljavni nabor štirih knjig v njegovi lasti mogoče nekoliko povečati: sedaj lahko navedemo sedem (signiranih) rokopisov in osem (signiranih) prvotiskov, od katerih je eden v treh volumnih, brez podpisa pa so še štirje rokopisi, za katere smemo utemeljeno domnevati, da so bili njegovi.⁸ In še pripomba, da je več rokopisov in prvotiskov tudi slikarsko zanimivih; z izjemo

⁶ WAGENDORFER 2019, cit. n. 1, je signature štirih knjig ponovil; cf. n. 112.

⁷ Hvaležna sem prijatelju Andreasu Fingernaglu, predstojniku Zbirke rokopisov in prvotiskov v Avstrijski narodni knjižnici, da mi je posredoval tudi podatke iz evidenc, ki jih nisem poznala.

⁸ Iz njegove knjižnice so naslednji rokopisi: Benetke, Biblioteca Nazionale Marciana (BNM), Cod. 151, Dunaj, Österreichische Nationalbibliothek (ÖNB), Cod. 3147, Cod. 3202, Cod. 3250, Cod. ser. nova 39086, ter prvotiski: Ink. 1.E.8, Ink. 2.D.20, Ink. 2.F.26, Ink. 3.C.9, Ink. 4.F.15, Ink. 6.A.9, Ink. 6.A.29, Ink. 6.G.5 /1-3; kot Brikcijevo last lahko štejemo še naslednje, sicer nepodpisane rokopise: Cod. 4991, Cod. 2437, Cod. 4626 in Cod. 4659. – Več knjižnih enot je restavriranih, ker so bile poškodovane zaradi zalitja z vodo, kar je povzročilo propad vsaj zunanjšega dela knjižnega bloka, pogosto so ostale plesnive lise. Gl. npr.: Nataša GOLOB, *Literatura v srednjem veku na Slovenskem in njeno občinstvo* (v tisku). Pravkar sem prejela pismo Edith Madas, Budimpešta, Akademija znanosti, da je v knjižnici stolnice v Kalocsi rokopis Ms 275, kjer je na fol. 23v podpis M Briccius de Cilia. Podatek doslej ni bil objavljen in katalog je šele v pripravi. Kolegici sem iskreno hvaležna za te podatke.

3. Dunaj, ÖNB, Cod. 4991, fol. 11v: listič z Brikcijevo napovedjo začetka predavanj

rokopisa Cod. 3250, ki izstopa z bogatimi naslovniciami v slogu dunajskega knjižnega slikarstva, so bile vse druge knjige deležne slogovno raznovrstnih naslovnici – iniciale, cvetlično-listne veje ali posamezni rastlinski okrasi kažejo razpon od vzhodnošvicarskega sloga, južnonemških fantazij do slikarstva v italijanskih inkunabulah, ki skušajo najti približek severnoalpski estetiki.

Simonitijev podatek, da je Brikcijevo učiteljevanje izpričano za čas od 1468 do 1485,⁹ podpirajo datacije njegovih knjig: prav na začetek njegovega univerzitetnega dela se z letnico 1469 uvrščata rokopisa Cod. 3250 in Cod. 3147. Iz ok. 1475 je Ser. nova 39086, ki je zbornik rokopisov in prvotiskov, štirje prvotiski so iz zgodnjih 70. let.

Pregled vsebin kaže dva vsebinska sklopa: v primerjavi s sočasnimi knjižničnimi katalogi¹⁰ izstopa zaporedje približno tridesetih besedil antičnih avtorjev (večina Vergilijevih del, Servijevi komentarji k *Eneidi*, Cicero itd.), ki jih je vključeval v svoja predavanja, ne manjka niti sodobnih komentatorjev njihovih stvaritev, del antičnih in sodobnih zgodovinopiscev,¹¹ precej spisov je namenjenih poglavjem iz retorike in epistolarne literature [Cicero, kajpada, in Beccadellijeve (z drugim imenom Panormitanus) *Epistolae sive Liber familiarium*]. Tako kot je ob zadolžnici za izposojene knjige ljubljanskega škofa Sigismunda Lamberga (izstavljeni 22. januarja 1478) vzbudila pozornost navedba Epistol Gasparina da Barzizza in Facetij Giovannija Poggia Bracciolinija, so tudi v Brikcijevem fondu navedena dela Barzizza (*Exordia super rhetoricam novam Ciceronis*) in Poggia Bracciolinija (*An seni sit ducenda uxor*). Sicer pa je med italijanskimi sodobniki najti elegantna ciceronista Leonarda Brunija in Bonacursija de Monte Magno, pravnika novih stališč Francesca Aretina (ki ga je podpiral brat, zgodovinar Benedetto). Več enot vsebuje gramatikalne uvode ali razprave; velik del rokopisa Cod. 3250 je posvečen teoretskim razpravam o slovničnih vprašanjih, med katerimi je redko delo Maksima Viktorina (imenovanega tudi Metrorius) o ritmizaciji zlogov.

⁹ SIMONITI 1979, cit. n. 2, p. 142. WAGENDORFER 2019, cit. n. 1, navaja letnico 1476, ki se nanaša na prvo leto dekanovanja.

¹⁰ Gottliebovo delo, ki mi je dalo za primerjavo med antičnimi in teološkimi vsebinami (pa tudi naslovi tedanjih pravnih in naravoslovnih kodeksov) najpopolnejši razvid takrat znanih kodeksov, vsebuje znane popise tako šolskih, samostanskih in drugih cerkvenih knjižnic ter knjižnic iz posvetnega okolja. Če se osredotočimo na knjige iz zadnje tretjine 15. stoletja v fondih artistske fakultete, potem je bil pomemben Brikcijev vpliv na nakupe knjig v letih, ko je bil bibliotekar (od 1474 dalje). GOTTLIEB 1915, cit. n. 4, p. 482; SIMONITI 1979, cit. n. 2, p. 134; o knjižnih darilih ter o Pergerju in Preprostu: ALFONS LHOTSKY, *Die Wiener Artistenfakultät 1365–1497*, Wien – Graz – Köln 1965, pp. 166 in dalje.

¹¹ Pomen rokopisa iz beneške Biblioteche Marciane z besedili Jordanesa, Leonarda Brunija in Lucija Aneja Flora je opredelil SIMONITI 1979, cit. n. 2, p. 143.

Brikcij je imel tudi spise Niccoloja Perottija, vendar je slovnico predaval po utrjenem in predpisanem konceptu Alexandra de Villa Dei: v rokopisu Cod. 4991 je tik pred pričetkom *Doctrinala puerorum* zataknen listič, ki napoveduje začetek Brikcijevih predavanj: *Magister Bricius de Cilia incipiet primam partem alexandri doctrinalis, locum horamque intimaturus* (sl. 3).¹² – Drugi sklop besedil pripada teološkimi, sholastičnim in kanonističnim spisom; Brikcij je najprej študiral teologijo in je bil vsaj od leta 1482 licenciat, član predavateljskega zbora tudi teološke fakultete. Tem potrebam so služili spisi Johannesa Dunsca, Walterja Burleya, Roberta de Licio itd.

Nekaj rokopisov in prvotiskov dopolnjujejo slikarske iniciale. Zdi se, da je prvotiske kupil z dokončanim slikarskim okrasom, saj gre za različne estetske izraze. Podobno bi lahko rekli tudi za rokopise in edino pri Cod. 3147 smo natančno seznanjeni, da je bil 300 listov obsegajoči kodeks prepisan na Dunaju¹³ in da je velik del prepisa opravil Gregorius de Laybaco. Mojster svojega dela, z gladko, nikoli nihajočo pisavo, odličen latinist, ki si napake ni dovolil, je bil kako desetletje starejši od Brikcija: Simoniti je v univerzitetnih aktih našel datum njegovega imatrikuliranja, leto 1450, Brikcij se je vpisal leta 1459.¹⁴ Gregorij iz Ljubljane je vsaj ta rokopis izdelal v okviru delavnice ali *ad hoc* sestavljene skupine: nekaj besedil v tem kodeksu je prepisal drugi kopist v enakem slogu, rubrike je dodajal neimenovani sodelavec in delo je bilo opravljeno leta 1469. Rokopis je dragocen tudi zato, ker je Brikcij dve Cicerovi besedili (*Ad Herennium* in govor *Pro lege Manilia*) bogato glosiral (s tinto sivega odenka!), pa tudi drugod je najti njegove opombe, kako besedo je prevedel ali izpisal ključne besede, v čemer vidim njegov proces priprave na predavanja.

Ta rokopis je bil do fol. 250 deležen kakovostnega slikarskega okrasa. Iniciale so zgolj črkovne in so barvno nasičene, listna polnila v strukturah črk se spreminjajo in zasukani lističi so prefinjeno niansirani, tako da z belimi konicami dajejo vtis osvetljenih vršičkov. Spreminjajo se tudi vzorci v notranjih inicialnih poljih, kjer odtis nitastih zlatih vejic sledi obrisu površine ali pa gre za tri variante »tapetnega« oz. geometriziranega vzorca; menjave barvnih kombinacij

¹² Pisava je neverjetno podobna lastniškimi zapisom na zadnjih straneh knjig, ki so nedvomno Brikcijevi. To bi nakazovalo, da je bil rokopis Cod. 4991 v njegovi lasti in bi, glede na datume v kolofonih tega rokopisa (1403) sklepali, da je Brikcij kupoval antikvarne knjige. – Ne smemo pozabiti, da je Perrotti svojo slovnico delo *Rudimenta grammatices* prvič objavil leta 1468, Pergerjeva *Grammatica nova* pa je izšla 1479.

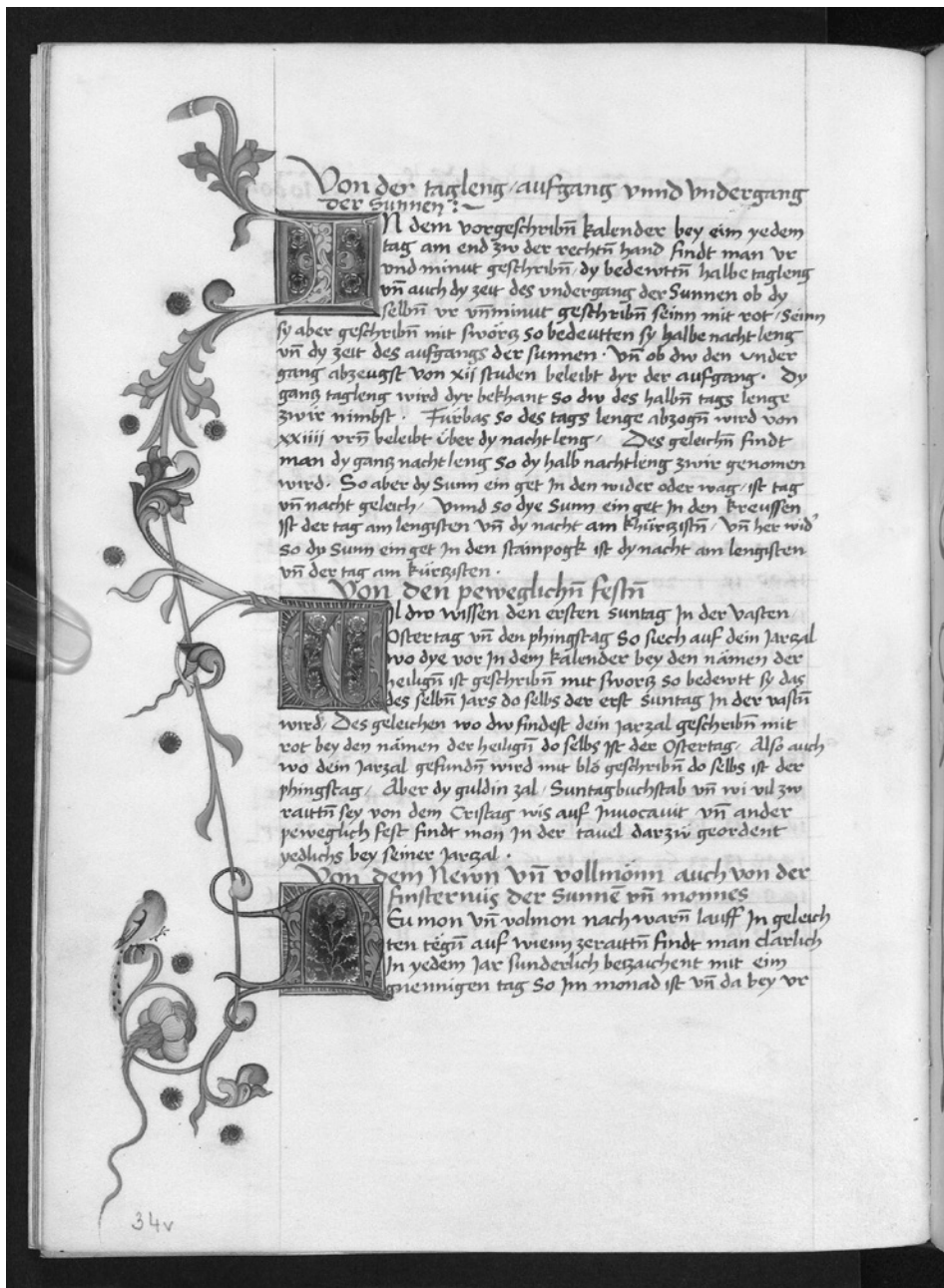
¹³ Tudi knjigovez je bil Dunajčan, to je mojster Blasius Coniugatus (oz. Ehmann).

¹⁴ SIMONITI 1979, cit. n. 2, p. 246.

Sepe et multum hoc meum cogitavi, bonum
ne an mali plus attulerit hominibus et ci-
uitatibus copia dicendi, ac summi elo-
quii studio suum cum et me rei pub-
licae metum considero et maxime civium veteris aequi-
tatem colligo, non minima uideo per disertissimos
homines inuenta perniciosa incommodorum. Cum autem res ab in-
memoria per vetustatem et motus, et harum nominum
repetere instituo, multas urbes constitutas, plurima
bella ista metum, firmis societas, sanctas aequitas
intelligo, cum animi ratione tum facilius eloquentia copatas
facit me quod dum cogitare res ipsa in hac potissimum sententia
ducit, ut existime sapientis sine eloquentia parum prodesse
civitatibus, eloquentiam uero sine sapientia minus obesse ple-
rumque, prodesse nunquam. Quare si quis omnino reus sit
atque hostissimus studere rationi et officii cogitavit omnem
operam in exercitacione ducendi, ut utilis sibi, ac primis perniciosa
civis alatur. Qui uero ita sepe amat eloquentiam ut non oppu-
gnare comoda patitur, sed pro his propugnare possit, ut
michi uenit et suis et publicis rationibus uti, atque amantissimum
civis fore uideatur. Quae si uoluntas huius rei quae uocat eloquentiam
si autem mentium, si studio, si exercitacione, si facultate
tatis ab natura profertur, quae praecipua, quae id ex ho-
minibus causis nata, atque optimis rationibus profertur. Haec
fuit quaedam res cum in agris homines passim bestiarum
modo uagabatur, et tunc uenit fieri uita propagabat.
Sic ratione animi quicquam plerumque uita corporis admittit
bat, non dum diuie fugiunt, non humani officii ratio
coledatur. Nec nuptias uidet legitimas. Non
certos quisquam aspexerat liberos, non uis equabile
quid uiliter habet, accipit, ita per errorem atque
infortuna caeca ac temeraria dominare animi cupiditate
ad se explenda uerba corporis abutitur, primisque
satislibat. Quo tunc quidam magnos uisum et sapientis

preglasijo iterativnost. Listne veje se vsakokrat drugače sučejo, po prostih robovih se širijo v osmičastih zankah, se opletejo okoli stranske palice ali razprostrejo v lokih in se z vrhovi obrnejo proti iniciali. Cvetov ni, le na samem začetku, fol. 1r, pršijo izza listnih nastavkov šopi lasno tenkih odganjkov (sl. 4). Ta tenki, zlatarsko prefinjeni detajl se ujema z domislicami in slogom knjižnih slikarjev, ki so poskrbeli za okras na prostih robovih Molitvenika za kralja Friderika IV., Biblije z gradu Ambras in Molitvenika za kneza Albrehta V.¹⁵ Ti rokopisi so nastali med letoma 1437 in 1447 in so zaradi svojega bogastva in povezanosti z najvišjimi naročniki utemeljili okrasje, značilno za knjižno slikarstvo v naslednjih desetletjih na Dunaju, v Dunajskem Novem mestu, Klosterneuburgu ter za rokopise odličnejših naročnikov iz samostanskih, univerzitetnih in patricijskih krogov.¹⁶ Tudi oblika listov – dolgodlanastih in z blazinico na sredini – je zaradi prikupnosti in možnosti, da se je knjižni slikar izkazal s pretanjenim nanašanjem osvetljenih in osenčenih potez, ostala še nekaj časa v veljavi. In tako je tudi s tem Brikcijevim rokopisom. – Naslednji vrhunec tega toka v dunajskem knjižnem slikarstvu zastopajo rokopisi iz zadnje četrtine 15. stoletja, kjer je osrednja osebnost Ulrich Schreier. Tudi on je bil v stiku s »slovensko triado«: ok. 1482 je Bernard Perger za cesarja Friderika III. sestavil in sam prepisal *Calendarium germanicum annorum 1482–1500*, Schreier pa dodal vse slikarsko razkošje. Perger kot avtor in prvovrsten kopist (torej je Cod. 2683 avto graf), Schreier kot najboljši knjižni slikar (sl. 5).

Slikarski okras je izraz lastnikovega pogleda na rokopis, govori o njegovem vrednotenju vsebine. Brikcijev rokopis se je znašel na časovni sredini med cesarskimi imenitnostmi in z njimi je slogovno povsem usklajen. Temu času pripada še lepo število rokopisov, ki so jim dali imenitno podobo prepisovalci in knjižni slikarji iz naših krajev,¹⁷ a sedaj naj opozorim na dva rokopisa, v katerih sta besedilo prepri-

¹⁵ Molitvenik za kralja Friderika IV.: ÖNB, Cod. 1767; Biblija z gradu Ambras, Cod. 1187; Molitvenik za kneza Albrehta V., Cod. 2722. Katharina HRANITZKY et al., *Mitteleuropäische Schulen V (ca. 1410–1450)*. Wien und Niederösterreich, Wien 2012, catt. 2, 10, 13.

¹⁶ Andreas FINGERNAGEL, *Einführung. Mitteleuropäische Schulen V (ca. 1410–1450)*. Wien und Niederösterreich, Wien 2012, pp. XVss.

¹⁷ Kolikor mi je znano, ni bil med knjižnimi slikarji oz. floratorji našega rodu nikoli posebej imenovan Matej iz Kranja, ki se je v rokopisu Universitätsbibliothek (UB) Graz, Cod. 385 na fol. 275r podpisal: *Florisatum per matheum de krainburg*. Njegov slog se je razvijal v nadaljevanju čeških nitastih inicial, ki so se uveljavile na Dunaju, slog pa se je razširil proti jugu, torej tudi na Kranjsko. Videti je, da je sodeloval pri okraševanju prominentnih rokopisov v 1. polovici 15. stoletja (npr. Martirologij iz Gerone). Gl. Christine BEIER, *Die illuminierten Handschriften und Inkunabeln der Universitätsbibliothek Graz. Die illuminierten Handschriften 1400 bis 1550*, I–II, Wien 2010, pp. 188–189, figg. 379–382.

sala kopista iz naših krajev, in se pri slikarskem deležu prav tako izraža dunajski slog. Prvi je rokopis za Henrika Brdskega († 1509, zdaj Dunaj, Cod. 2821),¹⁸ katerega večji del predstavlja besedilo Johanna iz Freiburga s poglavji iz kanonskega prava.¹⁹ Večino besedil je prepisal Martin iz Loke in svojo nalogo dokončal 14. februarja 1466; na fol. 157r se je v impozantno veliki predfrakturi in z rdečilom podpisal: *Anno domini Millesimo quadringentesimo sexagesimo sexto ffinitus (!) est liber per manus Martini de lackh In die sancti Valentini* etc. ter dokazal, da zlahka piše v latinskem, nemškem in slovenskem jeziku. Rokopis je slikarsko bogat, a ne gre za delo samo enega mojstra, ampak se skozi detajle – kot so različne oblike listov, barvne kombinacije – kaže, da so si folije podajali vsaj štirje člani delovne skupine. Na začetku je celostranska upodobitev dveh grbov: zgoraj je večji srebrno-črn grb Brdskih, spodaj pa manjši srebrno-rdeč grb Vogrskih, Marjete Vogrske (Hengersbach), ki je bila soproga Henrika z Brda. Kakovost je blizu kompozicijam, ki bi jih smeli pripisati Ulrichu Schreierju, sicer pa je to heraldični *portrait d'apparat*.²⁰ Naročnik je presneto dobro vedel, s kakšnimi uradnimi predstavitvami se odpirajo rokopisi za visoko plemstvo. Ker je več listov iztrganih, je slikarskih inicial petnajst in ob nekaterih se širijo listne veje v prav takem slogu, kot jih je videti v Brikcijevem rokopisu. Prav ta raznolikost slikarskih prvin, kjer so inicialna polnila napolnjena s koničastimi osatovimi listi ali pa so barve v neharmoničnih kombinacijah, je zanimiva kot nova plat v sicer elegantnem dunajskem slogu, zdi se, da napoveduje manieristične izmišljije, ki so planile na oder rokopisnih parad čez dobro desetletje.

¹⁸ Grad Brdo pri Kranju so imeli »manj pomembni vitezi, imenovani plemeniti Egg (ali Eck, Ek, Egkh, Ekker ipd.), včasih Ekker. Ker ustreza nem. Egg slovenski besedi Brdo, bi mogli te plemiče imenovati tudi ‚z Brda‘ ali ‚Brdski‘« (cf. Božo OTOREPEC, K zgodovini gradu Brdo pri Kranju, *Kronika. Časopis za slovensko krajevno zgodovino*, XXX/1, 1982, pp. 3–5). Vzpon rodbine se je pričel v 15. stoletju, ko so po izumrtju Ortenburžanov postali fevdniki Celjskih grofov. Gl. Jože ŽONTAR, *Zgodovina mesta Kranja*, Kranj 1982, p. 33). Za zgodovinski in kodikološki oris ter seznam tehtnejše literature gl. Nataša GOLOB, The Hand with the Pen: Martin of Loka, Matjaž Jurčič of Kapela and Herman Talner of Trebnje and their Colophons, *Ars et humanitas. Revija za umetnost in humanistiko*, VIII/2 (*Manu propria*), 2014, pp. 87–118.

¹⁹ Rokopis je vsaj od konca 19. stoletja pogosto imenovan v razpravah o slovenskem slovstvu v srednjem veku, saj so zapisana imena mesecev v slovenščini; med prvimi ga je navedel Karel Glaser, njegova knjiga pa je bila zelo razširjena. Karel GLASER, *Zgodovina slovenskega slovstva 1*, Ljubljana 1894; rokopis je naveden v sklopu poglavja o srednjeveških spomenikih v slovenskem jeziku, pp. 64–72.

²⁰ Barvna slika v: Nataša GOLOB, *Manuscripta. Knjižno slikarstvo v srednjeveških rokopisih iz Narodne in univerzitetne knjižnice v Ljubljani* (Ljubljana, Narodna galerija, 7. september – 7. november 2010), p. 14, fig. 1. Helmut WECK, *Die »Rechtssumme Bruder Bertholds«. Eine deutsche abecedari-sche Bearbeitung der Summa confessorum des Johannes von Freiburg: die handschriftliche Überlieferung*, Tübingen 1982, p. 200: pravi, da je bil Martin iz Loke učen mož, ki se ni nikoli zmotil in je samostojno dodajal glose in razlage, dopolnila, zato predstavlja ta rokopis med 105 znanimi svojo besedilno redakcijo.

No videtur sed dicitur in vna vna ad eu... offer more esto qd moud in eudabit

104

Vnd was des nicht tuett dem scholl der wasser des pfeumblo... Conser hert Morst gepatt zu

O yeder puefcher vnd... Aler ein yeder puefcher muoff... all chrachten send pfeumblo

O yeder puefcher muoff... von offenbarn kircken moech... puefcher die moech anders

Vnd von offenbarn l'bezeren vnd was meget von den die da freyhat der chrachten puefcher... oder ne quett nement / od rau kent / vnd das meche roellent pfe

Das phaffen quett vnder auff die freyent eyuelte Cap. pime phaffen quett / das von der chrachten quett / vnd zamt mecht kommen ist / besind

Das der phaffen augen quett ist / das selb quett velt auff die magsten freynde / Od der phaff geschebe / was auch die phaffen mugent geben / vnd vrom dauon

Vns selb das zu dem dinst gote mecht hmdereit / was man auch den phaffen geben will / oder mug / vnd den chrachten / oder wie vill man yn lefthuden will / dauon lie an dem dinst

Das phaffen vnd ir guts Cap. 11 haffen vnd der chrachten diener die selb den freysem vrom allen voretzeln dinst / vnd von aller / vrom Pen / vnd dazung / Aler was ein statt kleyt mit den vrom ten / Od schullt dan die phaffen den ston leuten haffen / vrom

6. Dunaj, ÖNB, Cod. 2812, fol. 104r: Johannes iz Freiburga: Summa confessorum, iniciala P

Kakovostna lestvica teh inicial je razprta, gre tudi navzdol. Iniciali O in P (fol. 103v in 104r) sta ostali ujeti v okvir svojega kvadratnega polja in kratek listni zavih, ki se je splazil iz črki določenega polja, dokazuje zavrto kompozicijo (sl. 6). Prav v tem detajlu sta se iniciali pokazali kot opori pri razreševanju neke druge zanke, ki jo nastavlja rokopis Ms 14 iz Nadškofijskega arhiva Ljubljana. Sestavljen je iz devetih besedilno samostojnih enot in je bil vsaj delno prepisan v Kranju v času župnika Kolomana de Manswerd.²¹ Začne se s *Commune sanctorum* (1r–32v), v katerem je enajst dokončanih in nekaj nedokončanih slikarskih inicial; vabljuje so letnice, zapisane v kolofonih pod zaključenimi besedili, vendar so po svoje varljive, saj bi zaradi zapisanih letnic kdo najprej pomislil, da so iniciale sočasne in ga napeljale na misel, da gleda zgodnji nastop dunajskega sloga.

Vendar ni tako. V rokopisih vseh stoletij je videti primere, da je prepisovalec (ali avtor) dokončal čistopis, iniciale pa so dodali pozneje: nekaj takega bi kazalo reči tudi za rokopis iz Kranja. Iniciale iz kranjskega kodeksa niso vrhunsko delo, a kaj posebnega jim ne kaže očitati. Tako kot drugod so v telesih inicial polnila iz obsekanih listov, notranja polja so pokrita z vzorci polžasto prepletajočih se niti, odtisnjenih s šablono, namočeno v zlato tinto, ali dvobarvnih rombov, iz serifov inicial pa silijo brsti in nastavki listih vej ali pa se veje razpletejo ob pisnem polju (sl. 7). Vse oblikovne prvine je mogoče najti v že omenjenih rokopisih in številnih drugih, ki so jih prav tako okrasili v dunajskih delavnicah izšolani slikarji, ki so se napotili tudi do nas. Brez oklevanja je mogoče reči, da je kranjski rokopis dobil iniciale približno štiri desetletja po tem, ko so bila besedila prepisana.²²

Rokopis za magistra Brikcija je prepisal kopist Gregor iz Ljubljane, za Henrika Brdskega je delal Martin iz (Škofje) Loke, za župnika iz Kranja pa Jakob Krizvič tudi iz Kranja, trije razgledani in v celoti odlični mojstri peresa. Ob tem pa slikarski

²¹ Fol. 87v: *Explicit martirologium per Janavaconovobumivm Crinisuinivitsch deneve Kraynavanbumivrganava anno domini millesimo quadringentesimo vigesimo quart in vigilia purificationis*; prepisovalec Jacobum Crisvitsch de Kraynburga je prepis Usuardovega Martirologija dokončal 1. februarja 1424. Na fol. 97r je na koncu beril iz *commune sanctorum* letnica 1425, na koncu Marijinih molitev, fol. 190r, pa letnica 1423. Temeljni kodikološki opis: Nadškofijski arhiv Ljubljana (NŠAL), F7_S114 (https://manuscripta.at/hs_detail.php?ID=1806; 2. 12. 2021), je pripravil Franz Lackner, Dunaj, Österreichische Akademie der Wissenschaften, gl. tudi Milko Kos – France STELÈ, *Srednjeveški rokopisi v Sloveniji*, Ljubljana 1931, pp. 168–169.

²² Vsaj prepis besedil (sredina 20. let 15. stoletja) se ujema s časom, ko je bil župnik v Kranju Koloman de Manswerd († 1434); ali pa je slikarski okras povezan z župnikom Matijo Opertom († 1511), ki je bil leta 1469 še vpisan na dunajsko artistično fakulteto, je nemogoče reči. Žontar je na več mestih popisal njegove zasluge za gospodarsko in umetnostno rast mesta; Žontar 1982, cit. n. 17, spec. pp. 69–70. – Malone identične iniciale ustvarjal anonimni knjižni slikar, ki ga je C. Beier povezala z dunajskim okoljem in je delal na Štajerskem; predlagala je čas okoli 1460. Gre za rokopis s pravnimi vsebinami, ki je bil v knjižnici samostana St. Lambrecht, sedaj UB Graz, Cod. 70. BEIER 2010, cit. n. 17, pp. 233–236, spec. p. 235, fig. 468.

7. Ljubljana, Naškofijski arhiv Ljubljana, Ms 14, fol. 20v: Commune sanctorum etc., iniciala S

delež v vseh treh rokopisih izraža estetske odločitve dunajskega okolja. Govorimo lahko o umetniško zrelih osebah, ki so jih izbrali naročniki v cesarski prestolnici, tako da se je hotenje vseh oseb ob rokopisih združilo v dosežek, ki je vsakokrat enkrat in na svoj način imeniten. Vprašanje je, ali rokopisa za gospoda z Brda in župnika iz Kranja osvetlujeta razmere na Kranjskem: estetika rokopisa se navsezadnje umakne pred tehtnostjo vsebine. Mislim, da bi Brikcij temu pritrdil.

Viri ilustracij: Dunaj, Österreichische Nationalbibliothek (1–6), Ljubljana, Nadškofijski arhiv (7).

Magister Briccius Preprost de Cilia and His Books

SUMMARY

Magister Briccij Preprost from Celje (Briccius Preprost de Cilia; *? – † 29. 11. 1505) is known to have been – along with Bernhard Perger and Nicolaus from Novo mesto (Rudolfswerd) – an advocate of (Italian) humanism and a contributor to its affirmation in Vienna. He was a professor at the Artistic Faculty, was elected several times to the position of Dean, and in 1468 he also became the University Chancellor. He lectured on works written by Cicero, Aristoteles, Servius Victorinus, Lucius Aneius Florus, and more. These texts were not chosen merely to help edify philological problems or to be objects of stylistic exercises, but they supported the transmission of cultural and philosophic values that were appropriate to humanism. Unfortunately, the list of books by Briccius donated to the Ramung Bursa is not preserved, wherefore information on the content of his library is limited and is based on his subscriptions and on glosses written by his own hand. Until now, common knowledge on his library was limited to three manuscripts and one incunabulum; now the list of his property contains five manuscripts and five incunabula, and four further items are attributed to his personal property on good grounds.

Manuscript Vienna, Austrian National Library, Cod. 3147, which prevalently contains Cicero's texts, was copied in 1469 by Gregorius de Laybaco, a scribe active in Vienna. Briccius used the manuscript as a basis for his lectures, as is evident by how heavily Cicero's texts were glossed. This manuscript is splendidly illuminated with foliated branches spreading over the margins; the illumination is the work of an unknown Viennese artist, belonging to the aesthetic vein that matured in the style of Ulrich Schreier (the painted elements in the manuscript, dedicated to the emperor Frederick III, are Schreier's work; Bernhard Perger is the author of the text in Cod. 2683 and was also a scribe). This paper analyses also two manuscripts, copied by scribes from Carniola and illuminated by Viennese painters. The first one contains the text by Johannes von Freiburg (Vienna, ÖNB, Cod. 2821), copied by Martinus de (Bischofs) Lakh in 1466 for Heinrich von Egkh (Henrik Brdski). The front page with splendid composition of coat-of-arms might be the achievement of a young Ulrich Schreier. There are more modest initials in the manuscript demonstrating connections with Vienna in examples like the decoration, ordered by the parish priest from Kranj, Koloman de Manswerd (Ljubljana, Archbishopric Archives, Ms 14), and copied by Jacobus Criswitsch. Connections between Vienna and towns in Carniola are obvious. As the Artistic Faculty was a place of study for many young noblemen, as well as those who started their careers as notaries, copyists, etc., Viennese workshops accepted talented painters from other cities and their achievements contributed to the growth of culture, abstracting from contemporary texts and aesthetic currents.

Sepe et multum horum metu cogitavi, boni
 ne an mali plus attulerit hominibus et ci-
 vilitatibus copia ducendi, ac summi elo-
 quiae studium suam cum et me rei publice
 delicta considero et magnam cum tu veteres ad ca-
 lamitates colligo, non minima video pro defectibus
 hominum in tanta parte incommodum. **C**um autem ex ab-
 mectura pro vetustate et motus, ex huius nominis
 repetere institus, multas urbes constitutas, plura
 bella distincta, formidabiles sollicitas, scissas civitates
 intelligo, cum ante tunc tunc facilius eloquia copiatas
Nec me quidem dum cogitare eo ipso in hac potissimum sententia
 ducit, ut existime sciam sine eloquia parum proficere
 civitibus, eloquia vero sine sapientia minus obesse ple-
 rumque proficere nunquam. **C**erte si quis omnibus rebus
 atque honestissimis studijs rationem et officium adsumit omnem
 operam in civitate ducendi, is utilis sibi, ac primis parte
 civis altum. **C**ui vero ita sepe amat eloquia ut non oppu-
 gnare comoda parte, sed pro his propugnare possit, is
 melior vir et suus et publicus omnibus utilissimus atque amissus
 cuius fore videamus. **D**ic si velis huius rei quod vocat eloquia
 si autem inveni, si studio, si civitatis causa, si facili-
 tatis ab natura proficit assidue principum, ipse id ex ho-
 nestissimis causis nata, atque optimis rationibus profectum. **H**ic
 fuit quoddam tempus cum in agris homines passim bestiarum
 modo vagabatur, et eorum fero vitam propagabat.
Nec ratione ante quicquam, plerumque vero corporis admittat
 bat, non dum diuile flagrant, non huius officii ratio
 colebatur. **N**ec nuptias vidit legitimas. **N**on
 certos quisque assererat liberos, non usque equabile
 quid utile habere, accipat, ita pro errore atque
 insana terra ac temeraria dominatam ante cupiditatem
 ad se explenda vitibus corporis adhibebat, primis suis
 satellitibus. **I**n quo tempore quidam magnos viri et sapientes

Sinopsisi / Abstracts

1.01 IZVIRNI ZNANSTVENI ČLANEK

Katarina ŠMID, Herakles in Alkestida na šempetrski grobnici. Aticizirajoči provincialni relief

Ključne besede: Herakles, Alkestida, Šempeter v Savinjski dolini, rimska doba, Vindonij, poliklejtovsko kiparstvo, klasicizem

Prispevek obravnava upodobitev Herakla in Alkestide na Vindonijevi grobnici na rimski nekropoli v Šempetru v Savinjski dolini. Četudi motiv relativno pogosto nastopa v rimski dobi in ga v lepem številu zasledimo v donavskih provincah, pa šempetrski prizor od njih izstopa, kar se kaže zlasti v podobi Herakla in skalnati pokrajini, po kateri stopata protagonista. Medtem ko Alkestida najbolje ustreza liku na stenski sliki v Tiru, pa pri Heraklovem poudarjenem mladostništvu, kontrapostu in navzdol uprtemu pogledu pridejo bolj do izraza poliklejtovski vzori, lik pa še najbolj ustreza Heraklu na aticizirajočem trifiguralnem reliefu v Vili Torlonia. Na grške vzore nenazadnje kaže tudi skalnata pokrajina s skalo, na kateri počiva kij. Slednji detajl je denimo prisoten pri Lizipu pripisanemu Heraklu tipa Farnese, še bolj izrazito pa pri reliefu št. 12 Telefovega friza Pergamonskega oltarja.

1.01 ORIGINAL SCIENTIFIC PAPER

Katarina ŠMID, Heracles and Alcestis in the Tomb in Šempeter. An Atticising Provincial Relief

Keywords: Heracles, Alcestis, Šempeter in the Valley of Savinja, Roman era, Vindonius, Polyclitan statuary, classicism

This paper discusses the scene of Heracles and Alcestis in Vindonius' tomb in the Roman necropolis of Šempeter in the Savinja Valley. Although the motif is relatively well spread in the Roman era and appears relatively often in the Danubian provinces, the scene in Šempeter stands out especially in the effigy of Heracles and the setting with the outcropping rock, which supports the club. While Alcestis resembles Alcestis on the wall painting in Tyros, Heracles' emphasized adolescence, contrapposto pose, and bowed head draw attention to Polyclitan characteristics, whereas the hero matches at its best Heracles in the Atticizing three-figure relief in Villa Torlonia. Nevertheless, also the rocky setting with the outcropping rock, on which the club lies, points to the Greek roots. That detail is present on to Lysippus attributed Weary Heracles and also in the relief plate no. 12 of the Telephos' Frieze from the Great Altar.

1.01 IZVIRNI ZNANSTVENI ČLANEK

Guido TIGLER, Upodobitev Samsona "Arturjevega mojstra"

Ključne besede: Samson v boju z levom, romansko kiparstvo, Arturjev mojster, Modena (Italija) katedrala, Wiligelmo

Objava reliefa v tufastnem apnencu z upodobitvijo Samsona z levom v zasebni zbirki, ki prihaja iz okolice Modene, se datira v dvajseta leta 12. stoletja in se pripisuje »Arturjevemu mojstru«, pripadniku Wiligelmove šole.

1.01 ORIGINAL SCIENTIFIC PAPER

Guido TIGLER, A Depiction of Samson by "Master of Arthur"

Keywords: Samson and the lion, romanesque sculpture, Arthur Master, Modena (Italy) cathedral, Wiligelmus

Publication of a relief in tufaceous limestone with Samson and the lion, in a private collection, coming from the surroundings of Modena, datable to the 1120s and attributable to the "Master of Arthur", a member of Wiligelmo's school.

1.01 IZVIRNI ZNANSTVENI ČLANEK

Renata NOVAK KLEMENČIČ, Nekaj novih izhodišč za rekonstrukcijo koperske romanske stolnice

Ključne besede: Koper, stolnica Marijinega Vnebovzeta, romanika, arhitektura, kripta, Oglej, Novigrad

V osnovi romanska bazilika s kripto pod dvignjenim korom in portikom na zahodu je bila v 15. stoletju podaljšana proti zahodu, v baroku pa spremenjena v dvoransko cerkev. Staro romansko stolnico je mogoče rekonstruirati na osnovi tlorisa iz leta 1690, arhitekturnih ostankov, opisov iz zgodnjega novega veka in primerjalnega gradiva. Cerkev je med večjimi stolnicami jadranskega prostora tega časa, po tipologiji – gre za triladijsko baziliko, predeljeno s stebri, ki ima apside v ravni vrsti – in po oblikovanju dvignjenega kora nad kripto je primerljiva s Poponovo fazo oglejske bazilike (1021–1031) in s katedralo v Novigradu, ki je prav tako nastala po oglejskih vzorih.

1.01 ORIGINAL SCIENTIFIC PAPER

Renata NOVAK KLEMENČIČ, Reconsidering the Reconstruction of the Romanesque Cathedral in Koper

Keywords: Koper, Capodistria, cathedral, Romanesque, architecture, crypt, Aquileia, Cittanova

The Cathedral of Koper (Ital. Capodistria) was originally a Romanesque basilica with a crypt under a raised choir in its eastern part and with a portico to the west. In the 15th century, it was extended to the west and converted into a hall church in the Baroque period. The old Romanesque cathedral can be reconstructed based on a floor plan from 1690, as well as architectural remains, descriptions from the early modern period, and comparative material. The church is among the larger cathedrals of the time in the Adriatic area. In terms of typology, being a three-nave basilica with columns, apses in a straight

row to the east, and a raised choir above the crypt, it is comparable to the Basilica of Aquileia as it was rebuilt (1021–1031) by Patriarch Poppo, and to the cathedral in Novigrad, which was also built following the models of Aquileia.

1.01 IZVIRNI ZNANSTVENI ČLANEK

Sara TURK MAROLT, Izgubljene, pozabljene in novo odkrite srednjeveške stenske poslikave iz nekdanje cerkve in samostana sv. Frančiška v Kopr

Ključne besede: samostan in cerkev sv. Frančiška, Koper, frančiškani, freske, stensko slikarstvo, 14. stoletje

Stenske poslikave so, kljub danes skopim še vidnim ostankom, v srednjem veku krasile tako notranjščino cerkve sv. Frančiška kot tudi nekatere samostanske prostore. V medvojnem obdobju so v sklopu restavratorskih del tržaške Soprintendenze v križnem hodniku zabeležili več odkritih fragmentov fresk, med katerimi sta bili najbolj ohranjeni poslikava (v dveh plasteh) v luneti portala, ki je povezoval križni hodnik s cerkvijo, in poslikava na desni strani istega portala z Marijo z detetom na prestolu, sv. Frančiškom in klečečim vitezom v priprošnji. Prav tako so bili na severni steni v cerkvi sv. Frančiška v času obnovitvenih del v 60. letih odkriti fragmenti (po vsej verjetnosti) freskantskega cikla iz življenja sv. Frančiška, v času zadnjih obnovitvenih del (2007–2013) pa tudi dve plasti stenske poslikave za sedilijami v niši na južni steni prezbiterija. Prispevek se osredotoča na zgodovino odkritja poslikav ter na njihovo slogovno in časovno opredelitev.

1.01 ORIGINAL SCIENTIFIC PAPER

Sara TURK MAROLT, Lost, Forgotten, and Newly Discovered Medieval Frescoes from the Former Church and Monastery of St. Francis in Koper

Keywords: church and cloister of Saint Francis, Koper, franciscans, fresco painting, mural painting, 14th century

Despite the scarcely visible remains, the wall paintings adorned the interior of the medieval church of Saint Francis as well as some parts of the monastery. During the restoration work of the Trieste Soprintendenza at the end of the interwar period, several fragments of fresco paintings were recorded in the cloister area. The best preserved were a fresco painting (in two layers) in the lunette of the portal connecting the church with the cloister, and the painting located on the right side of the same portal featuring the Virgin with the child on the throne with St. Francis and the kneeling knight. Fragments of mural paintings were also discovered on the north nave wall in the church of St. Francis during the restoration works in the 1960s, and in the main chapel in the niche on the south wall at the time of the last restoration works (2007–2013). The article focuses on the history of the discovery of paintings, and on their analysis.

1.01 IZVIRNI ZNANSTVENI ČLANEK

Anabelle KRIŽNAR, Avtorstvo stenskih poslikav, pripisanih Janezu Aquili, na osnovi materialne karakterizacije ometov in slikarskih tehnik

Ključne besede: Johannes Aquila, ometi, pigmenti, slikarske tehnike, avtorstvo

Janez Aquila je znan po stenskih poslikavah iz ok. 1400 v Veleméru (Madžarska), Turnišču in Martjancih (Slovenija) ter Bad Radkersburgu in Fürstenfeldu (Avstrija). V tej raziskavi smo z različnimi invazivnimi in neinvazivnimi tehnikami (OM, SEM-EDX, FTIR, XRD, XRF, VIS) analizirali materiale in slikarske tehnike, ki so jih uporabljali on sam in njegova delavnica. Pridobljeni rezultati odkrivajo veliko razliko v kakovosti tehnične izvedbe med njegovimi zgodnjimi poslikavami in kasnejšimi, ki so jih večinoma izvedli njegovi učenci.

1.01 ORIGINAL SCIENTIFIC PAPER

Anabelle KRIŽNAR, Authorship of Wall Paintings Attributed to Johannes Aquila on the Basis of Material Characterization of Plasters and Painting Techniques

Keywords: Johannes Aquila, plasters, pigments, painting techniques, authorship

Johannes Aquila is well known for his mural paintings from around 1400 in Velemér (Hungary), Turnišče and Martjanci (Slovenia), Bad Radkersburg and Fürstenfeld (Austria). In this research, materials and painting techniques used by him and his workshop were studied, applying different invasive and non-invasive techniques (OM, SEM-EDX, FTIR, XRD, XRF, VIS). Obtained results revealed a huge difference in the quality of technical execution between his early murals and his latter ones, where most of the work was carried out by his disciples.

1.01 IZVIRNI ZNANSTVENI ČLANEK

Gašper CERKOVNIK, Srednjeveška fragmenta Živega križa in Pohoda sv. Treh kraljev v Topolšici: novoodkrito delo t. i. vojvodske delavnice

Ključne besede: Topolšica, srednjeveško stensko slikarstvo, ikonografija, Živi križ, Pohod in poklon sv. Treh kraljev, vojvodska delavnica

Leta 2018 so bili v cerkvi sv. Jakoba v Topolšici nepričakovano odkriti fragmenti srednjeveške stenske poslikave. Prvi prikazuje nenavadni motiv Živega križa, drugi Pohod sv. Treh kraljev. Upodobitev Živega križa je po fragmentu na Ptujju šele druga znana v Sloveniji, poslikave pa se slogovno vežejo na prav tako redka dela t. i. vojvodske delavnice, ki je delovala predvsem na Štajerskem. Na podlagi sloga jih zato lahko datiramo v drugo desetletje 15. stoletja.

Gašper CERKOVNIK, Medieval Fragments of the Living Cross and Procession of the Magi in Topolšica: a New Work by So-called “Ducal Workshop”

Keywords: Topolšica, medieval mural painting, iconography, Living Cross, Procession and Adoration of the Magi, Ducal Workshop

In the year 2018 a surprising discovery of fragmented medieval frescoes was made in St. James' church in Topolšica. The first fragment depicts an unusual motif of the Living Cross, the second one the Procession of the Magi. The depiction of the Living Cross is, after that one in the Ptuj parish church, the second example known in Slovenia, while the frescoes can be identified as a relatively rare work of the so-called “Ducal Workshop”, active mostly in Duchy of Styria. According to the style, they can be dated into the second decade of the 15th century.

Mojca JENKO, Lepa Sočutna s Starih Svetih gorà nad Podsredo v luči novejših spoznanj

Ključne besede: Lepa Pietà, Stare gore nad Podsredo, praška cesarska delavnica, Křivákova Pietà (Olomouc, Moravska), Benediktinska opatija Seeon (Bavarska), Bílá Hora (kamnolom), petrografska analiza

Plastika, razstavljena v Narodni galeriji v Ljubljani, je pripisana krogu Mojstra sv. Jakoba, najpomembnejšega kiparja Ptujskogorske kiparske delavnice, izšolanega v Pragi, v kiparski delavnici svetovidske stavbarske delavnice. Novejša češka strokovna literatura dokazuje, da so tam izdelali vrsto Lepih Pietà, izklesanih iz monolitnih blokov iz kamnoloma v Bili Hori. Raztresene so širom Evrope; naročnikom so jih dostavljali po rekah in ko-pnem. Tudi naš primerek je nedvomno izklesal v praški cesarski delavnici izšolani kipar, kar dokazuje formalne značilnosti, vključno z detajli; izjemno blizu je Křivákovi Pietà iz Olomouca (Moravska) in Lepi Sočutni iz benediktinske opatije Seeon (Bavarska). Od vseh pa se razlikuje po Marijinem pogledu v daljavo, kar dokazuje nadaljnjo stopnjo slogovnega razvoja. Kje je Lepa Sočutna s Starih Svetih gora nastala, bo ostala skrivnost vse dotlej, ko bo opravljena petrografska analiza.

Mojca JENKO, Latest Findings about the Beautiful-Style Pietà from Stare Svete Gore nad Podsredo

Keywords: Beautiful-Style Pietà, Stare gore nad Podsredo, Prague Imperial Workshop, Křivák's Pietà (Olomouc, Moravia), Benedictine Monastery in Seeon (Bavaria), Bílá Hora (quarry), petrographic analysis

This Pietà sculpture, on permanent display at the National Gallery of Slovenia, has been attributed to the circle of the so-called Master of St. James, the leading sculptor of the Ptujška Gora workshop, who had been trained in Prague, in the workshop of the St. Vitus cathedral. Bohemian researchers have recently shown that a number of Beautiful-Style Pietàs carved from the Bílá Hora quarry monoliths originated from this Prague workshop and, by river and land, travelled widely across central Europe. With its formal

characteristics and detailing, our Pietà appears to be stylistically close to Křivák's Pietà from Moravian Olomouc and to the Beautiful Pietà from the Bavarian Benedictine Monastery in Seon. Madonna's distinct gaze into the distance, though, seems to point to a later stylistic stage. Nevertheless, without a petrographic analysis, the origin of the Pietà from Stare Svete Gore nad Podsredo remains unsolved.

1.01 IZVIRNI ZNANSTVENI ČLANEK

Katarina RICHTER, Poslikava starejše beljaške slikarske delavnice v cerkvi sv. Doroteje v Žabnicah (Camporosso in Valcanale)

Ključne besede: starejša beljaška slikarska delavnica, Friderik Beljaški, Janez Ljubljanski, Žabnice, Kanalska dolina

V cerkvi sv. Doroteje v Žabnicah v Kanalski dolini so bile leta 2013 odkrite, pred kratkim (2018–2019) pa konservirane kakovostne srednjeveške freske. Poslikava severne ladijske stene je posvečena Pohodu in Poklonu sv. treh kraljev, slavoločna stena pa drugim svetopi-semskim in svetniškim podobam. Na podlagi slogovnih in motivnih podobnosti s poslikavami na Avstrijskem Koroškem so freske pripisljive starejši beljaški slikarski delavnici Friderika Beljaškega s sodelovanjem Janeza Ljubljanskega. Nastale so proti sredini 15. stoletja.

1.01 ORIGINAL SCIENTIFIC PAPER

Katarina RICHTER, Frescoes by the Elder Villach Painting Workshop in the Church of St. Dorothy in Žabnice (Camporosso in Valcanale)

Keywords: the Elder Villach Painting Workshop, Friedrich of Villach, Johannes of Laibach, Camporosso, Valcanale

In 2013 medieval frescoes of considerable quality were discovered in the small church of Saint Dorothy in Camporosso in Valcanale, Italy. They have also recently been conserved (2018–2019). The north wall of the nave is dedicated to the scenes of the Journey and Adoration of the Magi while the triumphal arch is decorated with more scenes from the Bible as well as images of saints. On the basis of stylistic and motif similarities to wall paintings in Carinthia, Austria, the frescoes may be attributed to Master Friedrich of Villach and his Elder Villach Painting Workshop with the collaboration of Johannes of Laibach. The frescoes were painted towards the middle of the 15th century.

1.01 IZVIRNI ZNANSTVENI ČLANEK

Nataša GOLOB, Magister Briccius Preprost de Cilia in njegove knjige

Ključne besede: Brikcij Preprost iz Celja († 29. 11. 1505), zasebna knjižnica, Brikcijevi podpisi, latinski avtorji, italijanski humanizem, dunajsko knjižno slikarstvo

Brikcij Preprost iz Celja je bil profesor na dunajski Artistični fakulteti, večkrat njen dekan in kancler oz. rektor Univerze na Dunaju. Kot profesor latinščine je bil dobro seznanjen z rimsko književnostjo in s humanističnimi tokovi v Italiji, ki jih je v svojem delovanju uvajal na dunajsko univerzo in dvor. Iz njegove knjižnice, ki jo je zapustil Bursi Ramung, se je ohranilo – z njegovimi podpisi izkazani – pet rokopisov, pet prvotiskov in štiri enote so utemeljeno pripisane njegovi knjižnici. Članek obravnava tudi rokopisne in slikarske povezave med rokopisi z Dunaja in dežele Kranjske.

Nataša GOLOB, Magister Briccius Preprost de Cilia and his Books

Keywords: Briccius Preprost de Cilia († 29. 11. 1505), personal library, Briccius' subscriptions, Latin authors, Italian humanism, Viennese illumination

Briccius Preprost de Cilia was professor at the Vienna Artistic faculty, several times its Dean and also the Chancellor of the Vienna University. As a professor of Latin, he was well acquainted with Roman literature and humanistic currents in Italy; during his professorship he introduced humanistic values at the University and at the Court. From his library, which he bestowed to Bursa Ramung, we definitively know of five manuscripts with his subscriptions, five incunabula and a further four units, all ascribed to his library. The paper also tackles the connections between manuscript and illumination production from Vienna and Carniola.

Mija OTER GORENČIČ, Epitaf Jurija Ravbarja, Razrešena uganka nagrobne freske s konca 15. stoletja v stiški cerkvi

Ključne besede: Stična, samostanska cerkev, nagrobna freska, Jurij Ravbar, 15. stoletje

Prispevek prinaša odkritje, komu je bila posvečena nagrobna freska na slopu med glavno in južno stransko ladjo pod pevskim korom cistercijanske cerkve v Stični. Freska velja za edino znamenje renesanse v slovenskem zaledju v zgodnjih osemdesetih letih 15. stoletja. V članku je predstavljeno, da je bila freska naslikana za Jurija Ravbarja. Avtorica ugotavlja, da je bilo v naslikani luneti freske prvotno več grbov, od katerih je danes ohranjen le še grb ogrskega kraljestva. Grbe interpretira v smislu izražanja pripadnosti cesarju Frideriku III., ki je imel na svojem nadvojvodskem pečatu levo ob svoji podobi staroogrski grb ter grbe Avstrije, Koroške in Slovenske marke.

Mija OTER GORENČIČ, Georg Rauber's epitaph. The Mystery of the Late 15th-Century Painted Epitaph in the Stična Cistercian Church Solved

Keywords: Stična, monastery church, epitaph, Georg Rauber, the 15th century

The contribution at hand presents the discovery of the identity of the person to whom the epitaph on the pier between the main nave and the southern nave under the choir loft of the Cistercian church in Stična was dedicated. The fresco is considered the only sign of the Renaissance in the Slovenian hinterlands in the early 1480s. The article demonstrates that the fresco was painted for Georg Rauber. The author determines that the painted fresco lunette originally contained several coats of arms, of which only the coat of arms of the Kingdom of Hungary has been preserved. She interprets the coats of arms as an expression of loyalty to Emperor Frederick III, whose archducal seal included the coat of arms of the Kingdom of Hungary and the coats of arms of Austria, Carinthia, and Windic March to the left of his portrait.

1.01 IZVIRNI ZNANSTVENI ČLANEK

Alessandro QUINZI, Correggio, Schongauer in slike za kapelo Del Bono

Ključne besede: Correggio, kapela Del Bono, Parma, Martin Schongauer, renesansa, grafične predloge, slikarstvo

Sliki Mučeništvo svetih Placida, Flavie, Eutikija in Viktorina in Kristusovo objokovanje sta nastali v letih 1522–24 za kapelo Del Bono v benediktinski cerkvi sv. Janeza Evange-lista v Parmi in sodita med Correggiove vrhunce. Pri nastanku obeh platen so bile odlo-čujoče tako želje naročnika, benediktinskega patra Placida Del Bona, kot njuna postavitev na vzdolžni steni družinske kapele Del Bono. Doslej neopažen je ostal vpliv bakrorezov Martina Schongauerja Kristusovega bičanja in Kristusovega polaganja v grob iz cikla Pasijona, iz sredine osmega desetletja 14. stoletja. V sv. Placidu smemo prepoznati tudi naročnikov portret.

1.01 ORIGINAL SCIENTIFIC PAPER

Alessandro QUINZI, Correggio, Schongauer and the Paintings for the Del Bono Chapel

Keywords: Correggio, Del Bono Chapel, Parma, Martin Schongauer, Renaissance, prints as models, painting

The paintings *The Martyrdom of Saints Placidus, Flavia, Eutychius and Victorinus* and *The Lamentation of Christ* were created in 1522–24 for the Del Bono Chapel in the Benedictine Church of St. John the Evangelist in Parma and are among Correggio's high-lights. Both the wishes of the client, the Benedictine Father Placido Del Bono, and their placement on the longitudinal wall of the Del Bono family chapel were decisive in the creation of the two canvases. Until now, the influence of Martin Schongauer's copperplate engravings of *Flagellation* and *Entombment* from the *Passion cycle*, from the middle of the eighth decade of the 14th century, has remained unnoticed. St. Placidus can also be recognized as the client's portrait.

1.01 IZVIRNI ZNANSTVENI ČLANEK

Uroš LUBEJ, Slikar Joannes Almenak (Antwerpen ?, ok. 1640/45–po 1684)

Ključne besede: Almanach, Joannes Almenak, Frans de Neve II., Antwerpen, Dunaj, Ljubljana, presta, holandsko in flamsko slikarstvo 17. stoletja

Članek razkriva identiteto flamskega slikarja, ki je bil do zdaj znan le kot Almanach, Almenak iz Antwerpna in Almenaco Belga, na podlagi dokumenta s krstnim vpisom z dne 7. april 1679, Dunaj, kjer je prvič omenjeno tudi njegovo ime. Botra sta bila slikarja Joannes Almenak in Frans de Neve II.. Zaradi njune odsotnosti v času slovesnosti, sta ju zastopala slikarja Gabriel Steger in Elias Fürlich. Johannes Almenak se je rodil v letih 1640–45 ali malo pred tem, verjetno v Antwerpnu, njegova prva slikarska dela so nastala že pred letom 1670. Na začetku leta 1679 se je slikar mudil na Dunaju, v zgodnjih osemdesetih letih 17. stoletja pa je bil več let dejaven na Kranjskem. Ni znano, kdaj je slikar zapustil naše kraje in kam ga je vodila pot, gotovo pa je bil še dejaven v času nastanka slike *Potujoča muzikanta*, ki je posredno datirana 1684 (*ante quem non*).

**Uroš LUBEJ, The Painter Joannes Almenak
(Antwerpen ?, ca. 1640/45 – after 1684)**

Keywords: Almanach, Joannes Almenak, Frans de Neve II, Antwerp, Vienna, Ljubljana, pretzel, 17th Century Dutch and Flemish painting,

This article reveals the identity of the Flemish painter who until now was known only as Almanach, Allmenak from Antwerp, and Almenaco Belga, based on a document of a baptismal entry on 7 April 1679 in Vienna, where his first name is mentioned. The child's godfathers were the painters Joannes Almenak and Frans de Neve II. Due to their absences during the ceremony, they were represented by painters Elias Fürlich and Gabriel Steger. Johannes Almenak was born in 1640–45 or shortly before, probably in Antwerp, and his first paintings were created before 1670. The painter was in Vienna at the beginning of 1679, and in the early 1680s, he was active in Carniola for several years. It is not known when the painter left Slovenian lands or where his path led him, but he was certainly still active at the time of the creation of the painting *Two Travelling Musicians*, which is indirectly dated 1684 (*ante quem non*).

Enrico LUCCHESI, Risba Pietra Liberija za ljubljansko stolnico v Ameriki

Ključne besede: Pietro Liberi, risba, barok, beneška umetnost

Risba Benečana Pietra Liberija, ki prikazuje študijo treh angelov, je ohranjena v Eskenazi Museum of Art v Bloomingtonu, Indiana, ZDA. List je priprava zgornjega detajla oltarne slike sv. Miklavža med svetima Mohorjem in Fortunatom za ljubljansko stolnico (1674).

Enrico LUCCHESI, An American drawing by Pietro Liberi for the Ljubljana Cathedral

Keywords: Pietro Liberi, drawing, baroque, venetian art

A drawing by the Venetian Pietro Liberi, depicting a Study of Three Angels, is preserved at the Eskenazi Museum of Art in Bloomington, Indiana, USA. The sheet is preparatory to the upper detail of the altarpiece of St Nicholas between Saints Hermagoras and Fortunatus for the Ljubljana Cathedral (1674).

**Monika OSVALD, Giovanni Pacassi starejši († 1697) in veliki oltar
v Marijini cerkvi na Sveti Gori pri Gorici (pred 1686)**

Ključne besede: Giovanni Pacassi starejši (†1697), Leonardo Pacassi (†1697), Sveta Gora nad Gorico, Marijino Celje (Lig), Avber na Krasu, Goriška grofija

V Breviariju o zgodovini svetišča na Sveti Gori nad Gorico (1778) se je ohranil prepis predračuna za veliki marmorni oltar, ki ga je predložil Giovanni Pacassi starejši. Oltar je datiran pred 1686, saj so tega leta nanj prenesli Marijino milostno podobo. Ko je bilo

svetišče 1786 ukinjeno, so oltarno arhitekturo odkupili za Marijino Celje (Lig), tabernakelj pa za Avber na Krasu.

1.01 ORIGINAL SCIENTIFIC PAPER

Monika OSVALD, Giovanni Pacassi the Elder († 1697) and the Main Altar in the Marian Sanctuary of Sveta Gora pri Gorici / Monte Santo di Gorizia (before 1686)

Keywords: Giovanni Pacassi the Elder (†1697), Leonardo Pacassi (†1697), Sveta Gora nad Gorico / Monte Santo di Gorizia, Marija Celje (Lig), Avber na Krasu, County of Gorizia

In the Breviary on the history of the sanctuary of Sveta Gora nad Gorico / Monte Santo di Gorizia (1778) has been preserved a transcript of the price quotation for the marble main altar, submitted by Giovanni Pacassi the Elder. The altar is dated before 1686, since that was the year in which the image of Our Lady of Grace was placed to it. When the sanctuary was abolished in 1786, the altar structure was bought by Marija Celje (Lig) and the tabernacle by Avber na Krasu.

1.01 IZVIRNI ZNANSTVENI ČLANEK

Stefano ALOISI, Razmišljanja o nekaterih skulpturah v Furlaniji, pripisanih Giovanniju Bonazzi

Ključne besede: Furlanija, San Vito al Tagliamento, Udine, družina Altan, Giovanni Bonazza, Bortolo Cavalieri

Prispevek navaja razmišljanja o nekaterih skulpturah v Furlaniji (v San Vito al Tagliamento in v Vidmu), ki se povezujejo z Giovannijem Bonazzo in jih potrjujejo neobjavljeni arhivski dokumenti ter so tukaj pojasnjeni po kronološki plati. Poleg tega je postavljena hipoteza o morebitnem mladostnem sodelovanju kiparja z beneškim kamnosekom Bortolom Cavalierijem.

1.01 ORIGINAL SCIENTIFIC PAPER

Stefano ALOISI, Considerations on Some Sculptures in Friuli Ascribed to Giovanni Bonazza

Keywords: Friuli, San Vito al Tagliamento, Udine, Altan family, Giovanni Bonazza, Bortolo Cavalieri

This paper sets out considerations, confirmed by unpublished archive papers, on certain existing sculptures in Friuli, in San Vito al Tagliamento, and in Udine, referred to Giovanni Bonazza and clarified here in their chronology. In addition, the hypothesis is put forward of a possible youthful collaboration between the sculptor and the Venetian stonecutter Bortolo Cavalieri.

Paolo GOI, Predlog za Bernarda Tabacca

Ključne besede: beneško kiparstvo 17.–18. stoletja, furlansko kiparstvo 17.–18. stoletja, Bernardo Tabacco, Francesco Tabacco

Kipar in altartist Bernardo Tabacco je deloval v Bassanu, Trevisu, Benetkah, Padovi pa tudi v Dubrovniku. Ta članek prispeva k boljšemu poznavanju delavnice z atribucijo novih del v Furlaniji in z noticami o njegovem bratu Francescu, njegovem sodelavcu.

Paolo GOI, On Bernardo Tabacco

Keywords: Venetian sculpture 17th–18th century, sculpture in Friuli 17th–18th century, Bernardo Tabacco, Francesco Tabacco

Sculptor and architect of altars, Bernardo Tabacco worked in Bassano, Treviso, Venice, Padua, as well as in Dubrovnik. This article contributes to improving the knowledge of the workshop with the attribution of new works in Friuli as well as with new documents about his brother Francesco, his collaborator.

Blaž KORPNIK, Nekaj novosti o kiparju Gregorju Božiču

Ključne besede: Barok, Božič Gregor, Claus Mark Anton, Gajšnik Janez Krstnik, Kompolje, Laško, Ljubljana, Loka pri Zidanem Mostu, Marx Andreas, Reiss Franc Krištof, Schoy Janez Jakob, Weissenkirchner Hans Adam, Wiederkehren Konstancija pl., Wintershofen Jožef Karel.

Prispevek obravnava baročnega kiparja Gregorja Božiča (o. 1676–1724). Kipar je živel in deloval v Laškem med letoma 1711 in 1724. Njegovo življenje slabo poznano, saj so arhivski viri, ki so na voljo, precej skopi s podatki. Med njimi prednjačijo zlasti matične knjige, za rekonstrukcijo njegovega opusa pa imamo na voljo le dva vira, ki izpričujeta njegovo avtorstvo. Kipar ima prepoznaven slogovni rokopis in ga lahko zato hitro ločimo od ostalih kiparjev.

Blaž KORPNIK, New Findings on the Sculptor Gregor Božič

Keywords: Baroque, Božič Gregor, Claus Mark Anton, Gajšnik Janez Krstnik, Kompolje, Laško, Ljubljana, Loka pri Zidanem Mostu, Marx Andreas, Reiss Franc Krištof, Schoy Janez Jakob, Weissenkirchner Hans Adam, Wiederkehren Konstancija pl., Wintershofen Jožef Karel.

The article discusses the baroque sculptor Gregor Božič (around 1676–1724). The sculptor lived and worked in Laško between 1711 and 1724. His life is poorly known, as the available archival sources are quite scarce with information regarding his day-to-day life. Among sources, the registry books are in the forefront, while there are only two sources that testify to his authorship. The sculptor has a recognizable stylistic handwriting and can therefore be quickly distinguished from other sculptors.

1.01 IZVIRNI ZNANSTVENI ČLANEK

**Metoda KEMPERL, Kanoniška hiša Ciril-Metodov trg 6
in arhitekt Candido Zulliani**

Ključne besede: arhitekt Candido Zulliani, kamnosek Franc Grumnik, kamnosek Karl Bombasi, Ljubljana, baročna arhitektura

V članku je predstavljena kanoniška hiša na Ciril-Metodovem trgu 6, katere obnovo so doslej pripisali ljubljanskemu arhitektu Candidu Zullianiju (1712–1769). Pregled knjigovodskih knjig ljubljanskega stolnega kapitlja je pokazal, da je bila hiša leta 1746 res obnovljena pod Zullianijevim vodstvom. Kamnoseške elemente na stavbi je izdelal kamnosek Karl Bombasi iz Ljubljane po Zullianijevih načrtih. Zullianiju so na podlagi omenjene dokumentirane rekonstrukcije pripisana tudi glavna pročelja s portali hiš na Ciril-Metodovem trgu 21, Novem trgu 2, Gosposki ulici 4 in Bregu 12.

1.01 ORIGINAL SCIENTIFIC PAPER

**Metoda KEMPERL, The Chapterhouse at Ciril-Metodov Trg 6
and the Architect Candido Zulliani**

Keywords: architect Candido Zulliani, stonemason Franc Grumnik, stonemason Karl Bombasi, Ljubljana, baroque architecture

The article presents the chapterhouse at Ciril-Metodov trg 6, whose reconstruction has, to date, been attributed to the architect Candido Zulliani from Ljubljana (1712–1769). A review of the accounting books of the Ljubljana Cathedral Chapter showed that the house was indeed reconstructed under Zulliani's direction in 1746. The building's stonework elements were made by the mason Karl Bombasi from Ljubljana according to Zulliani's plans. The main facades with portals of the houses at Ciril-Metodov trg 21, Novi trg 2, Gosposka ulica 4, and Breg 12 are also attributed to Zulliani based on the chapterhouse's documented reconstruction.

1.01 IZVIRNI ZNANSTVENI ČLANEK

**Polona VIDMAR, Portret Franca Antona grofa Schrattenbacha (1712–1783)
v Oaxaci**

Ključne besede: portretno slikarstvo, kavalirsko potovanje, 18. stoletje, Franc Anton Schrattenbach, Francesco Solimena

V članku je obravnavan portret mladega plemiča, ki je razstavljen v Museo de las culturas de Oaxaca v Mehiki. V muzeju je portretiranec identificiran kot član burbonske vladarske hiše, slika pa je pripisana Francescu Solimeni (1657–1747). Na podlagi napisa na portretu je avtorica v portretirancu prepoznala v Gradcu rojenega Franca Antona grofa Schrattenbacha (1712–1783) in obravnavala njegovo kavalirsko potovanje ter položaj v Neaplju, saj je bil nečak nekdanjega neapeljskega podkralja, Volfa Hanibala grofa Schrattenbacha. Pozornost je namenjena tudi različnim strategijam, ki so jih za pridobitev portreta med kavalirskim potovanjem uporabili Schrattenbach in njegova vrstnika in sorodnika, Ignac Marija II. grof Attems (1714–1762) in Ernest Henrik grof Wildenstein (1708–1768).

Polona VIDMAR, The Portrait of Franz Anton Count Schrattenbach (1712–1783) in Oaxaca

Keywords: portrait painting, Grand Tour, 18th century, Franz Anton Schrattenbach, Francesco Solimena

The article discusses a portrait of a young gentleman exhibited in the Museo de las Culturas de Oaxaca in Mexico. In the museum, the sitter is identified as a member of the House of Bourbon and the painting is attributed to Francesco Solimena (1657–1747). Based on the inscription on the portrait, the author identifies the sitter as Graz-born Franz Anton Count Schrattenbach (1712–1783), discusses the subject's Grand Tour and his position in Naples, being a nephew of the former Viceroy of Naples, Wolfgang Hannibal Count Schrattenbach. The paper draws attention to the various strategies for attending a portrait during Grand Tour, applied by Schrattenbach and his peers and relatives Ignaz Maria II Count Attems (1714–1762) and Ernst Heinrich Count Wildenstein (1708–1768).

Marjeta CIGLENEČKI, Avguštin Stegenšek – fotograf

Ključne besede: Avguštin Stegenšek, dokumentarna fotografija, dokumentiranje kulturne dediščine, fotografiranje cerkvenih zunanjščin in notranjščin, fotografiranje cerkvene opreme

Članek predstavlja Avguština Stegenška (1875–1920), enega pionirjev slovenske umetnostne zgodovine, kot fotografa. Fotoaparat je imel Stegenšek že med študijem v Rimu (1899–1902), kasneje pa je precej svojih prihrankov porabil za nabavo zanesljive foto opreme. Od 950 negativov, kolikor jih je leta 1920 evidentiral v njegovi zapuščini, se jih je ohranilo okrog 190 in nekaj dodatnih pozitivov. Vsi dokumentirajo umetnine, ki jih je raziskoval. Pri analizi Stegenškovih fotografij, objavljenih v njegovih dveh topografskih monografijah (iz let 1905 in 1909), članek pokaže, kako Stegenškove fotografije presega-jo raven zgolj dokumentiranja.

Marjeta CIGLENEČKI, Avguštin Stegenšek – Photographer

Keywords: Avguštin Stegenšek, documentary photography, documenting cultural heritage, taking photos of the church exteriors and interiors, taking photos of the church furnishing

The article presents Avguštin Stegenšek (1875–1920), one of the pioneers of Slovene art history, as a photographer. Stegenšek possessed a camera already while studying in Rome (1899–1902), later he spent a great amount of his savings to acquire reliable photo equipment. Out of 950 negatives, registered in his estate in 1920, around 190 and some additional positives have been preserved. All of them document the works of art he was researching. In analysing Stegenšek's photographs, published in his two topographical monographs (from 1905 and 1909), the article demonstrates how Stegenšek's photos exceed the level of mere documentation.

1.01 IZVIRNI ZNANSTVENI ČLANEK

Franci LAZARINI, Nekdanje evangeličansko župnišče v Radljah ob Dravi – neznano zgodnje delo Otta Bartninga

Ključne besede: evangeličanska sakralna arhitektura, Štajerska, Radlje ob Dravi, 20. stoletje, pročodrimsko gibanje, Otto Bartning

Članek obravnava stavbo nekdanjega evangeličanskega župnišča v Radljah ob Dravi, zgrajena leta 1912 po načrtih Otta Bartninga, ki je kasneje postal eden najvidnejših nemških arhitektov in se je specializiral prav za evangeličansko sakralno arhitekturo. Njegov slabo raziskani zgodnji opus je nastal v tesni povezavi s pročodrimskim gibanjem (Los-von-Rom-Bewegung), razširjenim v nacionalno mešanih predelih Avstro-Ogrske v prvih desetletjih 20. stoletja, ki se je zavzemalo za prestop nemško govorečega prebivalstva iz katoliške v evangeličansko vero. Zgradba kaže precejšnje podobnosti z drugimi sodanjskimi Bartningovimi župnišči, npr. v Peggau, Rottenmannu, Lipnici, Novém Městu pod Smrkem in do neke mere Kremsu.

1.01 ORIGINAL SCIENTIFIC PAPER

Franci LAZARINI, Former Evangelical Parson's House in Radlje ob Dravi – Unknown Early Work by Otto Bartning

Keywords: evangelical sacred architecture, Styria, Radlje ob Dravi (Mahrenberg), 20th century, Away from Rome Movement, Otto Bartning

The article discusses the building of former evangelical parson's house in Radlje ob Dravi (German: Mahrenberg), built in 1912 and designed by Otto Bartning, who later became a renown German architect, specialised in evangelical sacred architecture. His early mainly unresearched oeuvre, is connected to the Away from Rome movement (Los-von-Rom-Bewegung), widespread in the nationally mixed regions of Austria-Hungary in the first decades of the 20th century, which required the Germanophone population to convert from Catholicism to Protestantism. The edifice strongly resembles Bartning's other contemporary parson's houses, e.g. in Peggau, Rottenmann, Leibnitz, Nové Město pod Smrkem, and to some extent Krems.

1.01 IZVIRNI ZNANSTVENI ČLANEK

Katja MAHNIČ, Steletovo poročilo o varstvu spomenikov v prvem Zborniku za umetnostno zgodovino

Ključne besede: France Stelè, spomeniško varstvo, umetnostna zgodovina, konservatorstvo, stroka, konceptualni okvir

V prvem letniku *Zbornika za umetnostno zgodovino* je F. Stelè objavil dvodelni prispevek z naslovom *Varstvo spomenikov*. V prvem delu prispevka je uvodoma na kratko predstavil razvoj spomeniškega varstva v Sloveniji. Ta uvod je v historiografskem smislu izredno zanimiv iz več razlogov. Prispevek se osredotoča na v njem implicitno nakazano povezavo med spomeniškim varstvom in umetnostno zgodovino, kot jo je razumel in promoviral Stelè, ter spremembe njenega razumevanja v okviru kasnejšega razvoja spomeniškega varstva na Slovenskem. Izkaže se, da Stelè spomeniškega varstva ni razumel kot stroke, pač pa kot prizadevanje za doseg določenega cilja, ohranjanja spomenikov. Tisto, kar je dajalo tako vsebino kot strokovno podlago temu prizadevanju, je bila umetnostna zgodovina.

Za Steleta je bila torej umetnostna zgodovina tista, ki je določala predmet, metode in cilje delovanja spomeniškega varstva. V resnici je šlo torej za precejšnjo zožitev razumevanja spomeniškega varstva na varstvo pretežno umetnostnih spomenikov. Ta zožitev je imela pomemben vpliv na nadaljnji razvoj spomeniškega varstva na Slovenskem, ki se je po nekaj desetletjih znašlo pred nalogo utemeljevanja širitve področja svojega delovanja. Hkrati je Steletovo razumevanje spomeniškega varstva prineslo tudi umanjkanje razvoja prave spomeniškovarstvene teorije, razmisleka torej o temeljnih konceptih te dejavnosti, njenih ciljnih in metodah. Kljub kasnejši širitvi področja delovanja spomeniškega varstva, reorganizacije spomeniškovarstvene službe in vzpostavitve konservatorstva kot posebne stroke umetnostna zgodovina ohranja svojo ključno vlogo na področju spomeniškega varstva.

1.01 ORIGINAL SCIENTIFIC PAPER

Katja MAHNIČ, Stelè's Report on Monument Protection in the First Volume of *Zbornik za umetnostno zgodovino*

Keywords: France Stelè, monument protection, art history, conservation, profession, conceptual framework

In the first volume of *Zbornik za umetnostno zgodovino* [*Art History Journal*], France Stelè published a two-part article entitled *Varstvo spomenikov* [*Monument Protection*]. In the first part of the article, he briefly presented the development of monument protection in Slovenia. This introduction is incredibly interesting, historiographically speaking, for several reasons. This article will focus on the connection between monument protection and art history that is implicitly indicated in it, as it was understood and promoted by Stelè, and on how its perception changed in the subsequent development of monument protection in Slovenia. As it turns out, Stelè did not view monument protection as a profession but as an effort towards attaining a specific goal, i.e. monument conservation. The contents and technical basis of this effort were provided by art history. Therefore, in Stelè's opinion, art history was what defined the subject, methods and aims of the monument protection practice. In fact, he viewed monument protection much more narrowly as primarily the protection of artistic monuments. This narrow definition had a major impact on the further development of monument protection in Slovenia, which was confronted with the task of justifying the expansion of its operation a few decades later. Moreover, Stelè's understanding of monument protection also resulted in a lack of development of genuine monument protection theory, i.e. of contemplation about the basic concepts of this activity, its goals, and methods. Despite the subsequent expansion of monument protection's area of activity, the reorganization of the monument protection service, and the establishment of conservation as a special profession, art history has retained its vital role in the field of monument protection.

1.01 IZVIRNI ZNANSTVENI ČLANEK

Maja LOZAR ŠTAMCAR, Mladi Gojmir Anton Kos in srednjeevropsko oblikovanje pohištva v drugem in tretjem desetletju dvajsetega stoletja

Ključne besede: Gojmir Anton Kos, leta oblikovanja umetniške osebnosti, oblikovanje pohištva in notranje opreme, modernizem, artdeko, Dunaj, Berlin, Ljubljana

Gojmir Anton Kos ni bil samo eden najuglednejših slovenskih slikarjev, ampak tudi izreden oblikovalec pohištva in druge stanovanjske opreme. Pričujoča študija razkriva, kako se je vsestransko nadarjeni mladi Kos holistično umetniško formiral na Dunaju, v Berlinu

in Ljubljani. Že njegove prve zasnove za pohištvo in interierje so izdajale brezhibne proporce in skladnost rahločutno domiselnih form in barvnih shem v artdekojevskem smislu.

1.01 ORIGINAL SCIENTIFIC PAPER

Maja LOZAR ŠTAMCAR, Gojmir Anton Kos and the Furniture Design of the 1910s and 1920s

Keywords: Gojmir Anton Kos, formative years, furniture and interior design, Modernism, Art Deco, Vienna, Berlin, Ljubljana

Gojmir Anton Kos was not only one of the most prominent Slovenian painters, but was also an extraordinary furniture and interior designer. The study reveals the formative years of the all-round talented young Kos in Vienna, Berlin and Ljubljana. His earliest designs for furniture and interiors already clearly manifested a flawless command of proportions and harmony of the sensitively imaginative shapes and color schemes in the Art Deco spirit.

1.01 IZVIRNI ZNANSTVENI ČLANEK

Luca CABURLOTTO, Slovenija na plakatih zbirke Salce v Museo nazionale v Trevisu

Ključne besede: plakati, grafike, Slovenija, turizem, industrija, prireditve

V veliki zbirki plakatov, ki jo je ustvaril Ferdinando Salce, je veliko primerkov visoke grafične kvalitete, ki zadevajo Slovenijo in ki so jih ustvarili umetniki, kot so Ratomir Pesić, Janez Trpin, Eugen Šajn, Franz Lenhart, Peter Kocjančič, Ivan Pengov, Herman Hus, Božidar Jakac in drugi. Nastali so z namenom promocije turizma, industrije, prireditev in srečanj.

1.01 ORIGINAL SCIENTIFIC PAPER

Luca CABURLOTTO, Slovenia on the Posters of the Collection Salce at the Museo Nazionale in Treviso

Keywords: posters, prints, Slovenia, tourism, industry, events

The great collection of posters made by Ferdinando Salce includes many of high graphic quality concerning Slovenia drawn by artists as Ratomir Pesić, Janez Trpin, Eugen Šajn, Franz Lenhart, Peter Kocjančič, Ivan Pengov, Herman Hus, Božidar Jakac and others, to promote tourism, industries, events, meetings.

Špela GROŠELJ, Hagija Sofija – model za klasične osmanske in sodobne turške mošeje? Primer nove mošeje na trgu Taksim

Ključne besede: Hagija Sofija, Mošeja na Trgu Taksim, Mimar Sinan, nacionalna identiteta, arhitektura

V tradicionalni turški umetnostni zgodovini je dolgo veljalo, da so bile klasične osmanske mošeje, zgrajene v 16. stoletju, zgrajene po modelu Hagije Sofije. Arhitekt večine klasičnih osmanskih mošej je Mimar Sinan. V preteklosti so se v zgodovino pisju začeli pojavljati številni miti o arhitektu Sinanu in njegovem odnosu do Hagije Sofije. Mnogi miti so imeli politično osnovo in so skupaj s arhitekturo igrali pomembno vlogo pri oblikovanju nacionalne identitete Turčije. Hagija Sofija in Mimar Sinan sta še danes nabita s politično simboliko. Velja to tudi za novo mošejo na trgu Taksim?

Špela GROŠELJ, Hagia Sophia as Model for the Classical Ottoman and a Possible Model for Contemporary Turkish Mosques? An Example of the New Mosque on the Taksim Square

Keywords: Hagia Sophia, Taksim Square Mosque, Mimar Sinan, National Identity, Architecture

In traditional Turkish art history, it has long been defended that classical Ottoman mosques, built in the 16th century, were built on the model of Hagia Sophia. The architect of most classical Ottoman mosques was Mimar Sinan. Throughout history, many myths about the architect Sinan and his relationship to Hagia Sophia began to appear in historical texts. Many myths had a political basis and, together with architecture, played an important role in shaping Turkey's national identity. Hagia Sofia and Mimar Sinan are still charged with political symbolism today. Is it the same with the new mosque on Taksim Square?

Avtorji / Authors

STEFANO ALOISI

aloisi.stefano@gmail.com

LUCA CABURLOTTO

Soprintendente archivistico del Friuli Venezia Giulia
via Alessandro Lamarmora, 17
IT-34139 Trieste
luca.caburlotto@cultura.gov.it

DOC. DR. GAŠPER CERKOVNIK

Oddelek za umetnostno zgodovino,
Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani
Aškerčeva 2
SI-1000 Ljubljana
gasper.cerkovnik@ff.uni-lj.si

IZR. PROF. DR. MARJETA CIGLENEČKI

Krempljeva 9
SI-2250 Ptuj
marjeta.ciglenecki@gmail.com

PAOLO GOI

goi.paolo@gmail.com

ZASL. PROF. DDR. NATAŠA GOLOB

Oddelek za umetnostno zgodovino
Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani
Aškerčeva 2
SI-1000 Ljubljana
natasa.golob@ff.uni-lj.si

ŠPELA GROŠELJ

Ljubljana/Istanbul, doktorska študentka na Univerzi v Istanbulu
spela.groselj87@gmail.com

MAG. MOJCA JENKO

Narodna galerija
Puharjeva ulica 9
SI-1000 Ljubljana
mojca_jenko@ng-slo.si

PROF. DR. METODA KEMPERL

Pedagoška fakulteta Univerze v Ljubljani
Kardeljeva ploščad 16
SI-1000 Ljubljana
metoda.kemperl@pef.uni-lj.si

BLAŽ KORPNIK

Mozirje

DRA. ANABELLE KRIŽNAR

Profesora Titular
Dpt. de Escultura e Historia de las Artes Plásticas
Facultad de Bellas Artes
Universidad de Sevilla
C/ Gonzalo Bilbao 7 y 9
ES-41003 Sevilla

Oddelek za umetnostno zgodovino
Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani
Aškerčeva 2
SI-1000 Ljubljana
akriznar@us.es

DOC. DR. FRANCI LAZARINI

Oddelek za umetnostno zgodovino
Filozofska fakulteta Univerze v Mariboru
Koroška cesta 160
SI-2000 Maribor
franci.lazarini@um.si

Umetnostnozgodovinski inštitut Franceta Steleta, ZRC SAZU
Novi trg 2
SI-1000 Ljubljana
franci.lazarini@zrc-sazu.si

DR. MAJA LOZAR ŠTAMCAR

Narodni muzej Slovenije
Prešernova 20
SI-1000 Ljubljana
maja.lozar@nms.si

DR. UROŠ LUBEJ

Ljubljana
uros.lubey@gmail.com

DR. ENRICO LUCCHESI

Dipartimento di Lettere e Beni Culturali
Università degli Studi della Campania Luigi Vanvitelli
Via Raffaele Perla, 21
IT-81055 Santa Maria Capua Vetere
enrico.lucchese@unicampania.it

DOC. DR. KATJA MAHNIČ

Oddelek za umetnostno zgodovino
Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani
Aškerčeva 2
SI-1000 Ljubljana
katja.mahnic@ff.uni-lj.si

DOC. DR. RENATA NOVAK KLEMENČIČ

Oddelek za umetnostno zgodovino
Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani
Aškerčeva 2
SI-1000 Ljubljana
renata.novakklemencic@ff.uni-lj.si

DR. MONIKA OSVALD

monika.osvald@gmail.com

DOC. DR. MIJA OTER GORENČIČ,

Umetnostnozgodovinski inštitut Franceta Steleta, ZRC SAZU
Novi trg 2
SI-1000 Ljubljana
mija.oter@zrc-sazu.si

ALESSANDRO QUINZI

Musei Provinciali di Gorizia
Piazza Edmondo De Amicis, 2
IT-34170 Gorizia
alessandro.quinzi@regione.fvg.it

KATARINA RICHTER

Rateče 9
SI-4283 Rateče – Planica
katarina.richter9@gmail.com

DOC. DR. KATARINA ŠMID

Fakulteta za humanistične študije Univerze na Primorskem
Titov trg 5
SI-6000 Koper
katarina.smid@fhs.upr.si

PROF. DR. GUIDO TIGLER

Dipartimento di Storia, Archeologia, Geografia, Arte e Spettacolo
Università degli Studi Firenze
Via S. Gallo, 10
IT-50129 Firenze
guido.tigler@unifi.it

SARA TURK MAROLT

Oddelek za umetnostno zgodovino
Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani
Aškerčeva 2
SI-1000, Ljubljana
sara.turk@ff.uni-lj.si

PROF. DR. POLONA VIDMAR

Oddelek za umetnostno zgodovino
Filozofska fakulteta Univerze v Mariboru
Koroška cesta 160
SI-2000 Maribor
polona.vidmar@um.si